

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.411.1.5.2023

Andrzej Dawidowski
Prezes Zarządu
Grupa Azoty
Zakłady Chemiczne „Police” S.A.
ul. Kuźnicka 1
72-010 Police

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/001 – Funkcjonowanie Grupy Azoty

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. ¹ , ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Dawidowski, Prezes Zarządu Spółki ² , od dnia 26 kwietnia 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: 1. Anna Tarocińska, p.o. Prezesa Zarządu Spółki od dnia 15 lutego 2024 r. do dnia 26 kwietnia 2024 r. 2. Mariusz Grab, Prezes Zarządu Spółki, od dnia 30 kwietnia 2021 r. do dnia 14 lutego 2024 r. 3. Wojciech Wardacki, Prezes Zarządu Spółki, od dnia 4 czerwca 2018 r. do dnia 30 kwietnia 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja strategii Grupy Azoty. 2. Realizacja kluczowych inwestycji i ich efekty. 3. Wyniki finansowo-ekonomiczne. 4. Nadzór właścicielski sprawowany wobec spółek Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2023 z uwzględnieniem dowodów spoza tego okresu, mających istotne znaczenie dla kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Wojciech Żukowski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/69/2023 z 4 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-3)

¹ Dalej: Spółka lub GA Police.

² Dalej: Prezes Zarządu.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK ocenia negatywnie, biorąc pod uwagę wyniki Spółki na koniec 2023 r., osiągnięte efekty realizacji Projektu *Polimery Police* (Projekt), tj. kluczowej inwestycji ujętej w *Strategii Rozwoju Grupy Azoty na lata 2013-2020*⁵ polegającej na budowie instalacji do produkcji propylenu i polipropylenu (PP) przez spółkę zależną, a następnie stowarzyszoną Grupę Azoty Polyolefins S.A.⁶, na którą to Spółka wydatkowała w postaci zaangażowania kapitałowego i finansowego kwotę 1 097 328 tys. zł.

Realizacja przez Spółkę [...] ⁷ zadań inwestycyjnych w zakresie poprawy potencjału produkcyjnego, ujętych w *Strategii Grupy Azoty*, na które to Spółka wydatkowała kwotę [...], w ocenie NIK, przyczyniła się wprawdzie do zwiększenia przychodów operacyjnych Spółki, nie miała jednak istotnego znaczenia dla wyników Spółki w latach 2023-2024 (III kwartał).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Według stanu na koniec września 2024 r. zaangażowanie kapitałowe i finansowe Spółki w realizację tego Projektu w łącznej wysokości 1 097 328 tys. zł, tj. [...] ⁸ negatywnie wpłynęło na wyniki finansowo-ekonomiczne GA Police osiągnięte w latach 2023-2024 (III kwartał).

Na koniec 2023 r. Spółka osiągnęła stratę netto w wysokości (-)1 206 307 tys. zł (wzrost straty o 1 114 315 tys. zł (1 211%) w stosunku do 2022 r.). Spowodowane to było koniecznością dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywów Spółki w Projekcie w wysokości 933 596 tys. zł w związku z opóźnieniami w realizacji Projektu (22 miesiące według stanu na koniec III kwartału 2024 r.) oraz pogorszeniem się wartości kluczowego wskaźnika rentowności Projektu. Mimo że było to zdarzenie niepieniężne, w konsekwencji w I poł. 2024 r. konieczne było podjęcie przez Walne Zgromadzenie Spółki uchwały o jej dalszym istnieniu w kontekście zaistnienia przesłanek określonych w art. 397 Kodeksu spółek handlowych⁹.

W ocenie NIK Zarząd GA Police podejmując w latach 2019-2020 decyzje o przystąpieniu Spółki do realizacji Projektu nie działał z wystarczająco należytą starannością, o której mowa była w art. 483 § 2 ksh. [...]. Zarząd Spółki nie uwzględnił też w wystarczającym stopniu ryzyka opóźnień w realizacji Projektu oraz wstrzymania finansowania inwestycji przez banki. W ocenie NIK przyjęto nierealistyczne założenie w tym zakresie, że Projekt będzie realizowany w formule „pod klucz” według stałej ceny przez doświadczonego wykonawcę, wspieranego przez doradców technicznych Grupy Azoty oraz działających na zlecenie instytucji finansujących Projekt.

Pozostałe ryzyka projektowe ujęte w analizach przedinwestycyjnych były albo prawidłowo zabezpieczone (ryzyka wzrostu stóp procentowych i niekorzystnych zmian kursów walutowych), albo ich wartości nie wpływały negatywnie na rentowność Projektu (ryzyka wzrostu cen energii elektrycznej i gazu ziemnego¹⁰).

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej także: *Strategia Grupy Azoty*.

⁶ Dalej: GA Polyolefins.

⁷ W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233) w interesie Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. lub podmiotu, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, poprzez ich wykreślenie i zastąpienie oznaczeniem „[...]”. W dalszej części wystąpienia w miejscach oznaczonych jako „[...]” dokonano wyłączenia informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa na tej samej podstawie prawnej.

⁸ [...]

⁹ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18, ze zm.). Dalej: ksh.

¹⁰ Realizacja Projektu była praktycznie niewrażliwa na kształtowanie się tych wartości.

Zdaniem NIK ryzyka projektowe byłyby akceptowalne dla Spółki w sytuacji osiągania stabilnych przychodów z podstawowej działalności operacyjnej. Umożliwiłoby to Spółce w perspektywie nawet wielu lat regulowanie swoich zobowiązań (w tym finansowych oraz inwestycyjnych). Z ustaleń kontroli wynika, że Spółka funkcjonowała na rynku charakteryzującym się agresywną konkurencją kosztową oraz niestabilnymi marżami sprzedaży. [...].

[...]

W ocenie NIK w 2023 r. Spółka nie zareagowała odpowiednio na pogorszenie sytuacji w jej otoczeniu makroekonomicznym. Jak wynika z ustaleń kontroli, wyniki operacyjne Spółki w 2023 r. były determinowane niekorzystnymi globalnymi warunkami makroekonomicznymi, w tym brakiem znaczącego ożywienia w wielu sektorach europejskich i globalnych gospodarek oraz inflacją, jak również niedostatecznym przygotowaniem Spółki na wyzwania, przed jakimi stała branża chemiczna. Utrzymywał się niekorzystny trend kształtowania się możliwych do uzyskania cen sprzedaży większości produktów poniżej kosztów ich wytworzenia. Wpływ spadków cen sprzedaży na wyniki (w relacji do poprzedniego roku) był większy niż wpływ obniżek cen surowców. Popyt na głównych rynkach był niewystarczający do wypracowania przychodów ze sprzedaży pokrywających koszty funkcjonowania Spółki. Powyższe zjawiska, jakkolwiek za ich główną przyczynę można przyjąć konsekwencje wybuchu wojny na Ukrainie w postaci niekontrolowanego napływu nawozów do Polski, w szczególności z Rosji i Białorusi¹¹, nie zwalniały, w ocenie NIK, Zarządu Spółki od przyjęcia i realizowania kompleksowego programu restrukturyzacji, obejmującego stopniowe i niewymuszone na tym etapie działania dezinvestycyjne oraz optymalizujące całościowo koszty funkcjonowania GA Police z uwzględnieniem wydatków krytycznych, w tym także w niezbędnym zakresie dostosowania wielkości zatrudnienia i wydatków na wynagrodzenia. [...]. Spółka podjęła działania optymalizujące koszty, jednak nie przyczyniły się one do uzyskania trwałej poprawy wyników oraz płynności finansowej.

[...].

[...].

Spółka zrealizowała w latach 2018-2024 (I kwartał) [...] zadań inwestycyjnych w zakresie poprawy potencjału produkcyjnego ujętych w *Strategii Grupy Azoty*, wydając na ten cel kwotę [...]. Dotyczyło to m.in.: zwiększenia możliwości produkcji kwasu fosforowego, modernizacji i rozbudowy stacji uzdatniania wody i demineralizacji wody w celu zabezpieczenia GA Police przed okresowym występowaniem podwyższonego zasolenia rzeki Odry i umożliwiające wykorzystanie jej jako jedynego źródła zasilania w wodę czy modernizacji systemu pakowania i magazynowania gotowych produktów. W ocenie NIK nawet jeśli realizacja tych zadań przyczyniła się do zwiększenia przychodów operacyjnych Spółki, nie miała jednak istotnego znaczenia dla wyników Spółki w latach 2023-2024 (III kwartał). Wyniki te, jak wskazano wyżej, były determinowane trudną sytuacją finansową Spółki oraz problemami finansowymi w *Projekcie*.

¹¹ Przykładowo, jak podała Polska Izba Przemysłu Chemicznego w komunikacie z dnia 29 października 2024 r., import nawozów do Polski w sezonie 2022/2023 wyniósł ok. 56% wprowadzonych do obrotu nawozów azotowych (saletra amonowa, saletrzak, mocznik), co stanowiło wzrost o 76% w stosunku do roku poprzedniego. Bieżące dane wskazują, że trend wzrostowy nadal się utrzymuje. Struktura zmienia się także w innych krajach UE. Obserwowany jest wzrost na poziomie 804% w Słowenii, 447% w Niemczech, czy 433% we Francji. Co więcej, w 2022 r. udział Rosji i Białorusi w imporcie nawozów do Polski z państw trzecich stanowił 37%, a w 2023 – już 42%, a w pierwszych siedmiu miesiącach 2024 r. – 67% (<https://pipc.org.pl/utrata-kontroli-nad-importem-nawozow-w-ue-pipc-apeluje-o-zaostrenie-kontroli-importu-i-nalozenia-cel/>).

[...].

Spółka sprawowała nadzór właścicielski nad spółkami z Grupy Kapitałowej GA Police zgodnie z uregulowaniami ksh w tym zakresie oraz przyjętymi procedurami. Wyniki spółek zależnych GA Police nie wpłynęły na wyniki Spółki w istotny sposób.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja strategii Grupy Azoty

1.1 Podstawowe dane o Spółce

Opis stanu
faktycznego

Spółka została utworzona w dniu 14 grudnia 1995 r. w wyniku przekształcenia (komercjalizacji) Przedsiębiorstwa Państwowego w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Od dnia 14 lipca 2005 r. akcje Spółki były notowane na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodziły m.in. w skład indeksów giełdowych: WIG¹³, WIG-Poland¹⁴ oraz WIG-Chemia¹⁵.

Według stanu na dzień:

- 31 grudnia 2018 r. struktura akcjonariatu Spółki przedstawiała się następująco: Grupa Azoty S.A. – 49 500 000 akcji (66% kapitału akcyjnego), OFE PZU „Złota Jesień” – 12 140 000 akcji (16% kapitału), Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. – 6 607 966 akcji (9% kapitału), Skarb Państwa – 3 759 356 akcji (5% kapitału) oraz pozostali akcjonariusze – 2 992 678 akcji (4% kapitału). Kapitał zakładowy Spółki wynosił 750 000 tys. zł i dzielił się na 75 000 tys. akcji o wartości nominalnej 10 zł każda,
- 30 września 2024 r. struktura akcjonariatu Spółki zmieniła się w relacji do stanu na koniec 2018 r. i przedstawiała się następująco: Grupa Azoty S.A. – 78 051 500 akcji (63% kapitału akcyjnego), Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. – 16 299 649 akcji (13% kapitału), OFE PZU „Złota Jesień” – 16 110 821 akcji (13% kapitału), Skarb Państwa – 9 273 078 akcji (7% kapitału) oraz pozostali akcjonariusze – 4 458 907 akcji (4% kapitału). Kapitał zakładowy Spółki wynosił 1 242 mln zł i dzielił się na 124 176 tys. akcji o wartości nominalnej 10 zł każda.

W okresie objętym kontrolą GA Police wchodziła w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A., w której jednostką dominującą była Grupa Azoty S.A. z siedzibą w Tarnowie¹⁶.

Spółka była z kolei spółką dominującą w Grupie Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A., w skład której wchodziły cztery spółki zależne (z udziałem Spółki w ich kapitale zakładowym powyżej 50%, w tym jedna spółka w likwidacji), trzy spółki stowarzyszone (poniżej 50%, nie mniej jednak niż 20% udziałów w ich kapitale zakładowym, w tym jedna spółka w upadłości likwidacyjnej) oraz jedna spółka powiązana (udział w kapitale zakładowym poniżej 20%).

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Indeks obejmuje wszystkie spółki notowane na Rynku Głównym GPW, które spełniają bazowe kryteria uczestnictwa w indeksach.

¹⁴ W skład indeksu wchodzi wyłącznie akcje spółek notowanych na Rynku Głównym GPW, które spełniają bazowe kryteria uczestnictwa w indeksach.

¹⁵ Indeks sektorowy, w skład którego wchodzi spółki uczestniczące w indeksie WIG i jednocześnie klasyfikowane jako spółki z sektora „Chemia”.

¹⁶ [...].

W okresie objętym kontrolą głównym przedmiotem działalności Spółki była produkcja nawozów i związków azotowych oraz produkcja barwników i pigmentów. Profil działalności uzupełniała produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych. Statut Spółki przewidywał prowadzenie działalności niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania Spółki, tj. zaopatrzenia w surowce, dystrybucji i zbytu wytwarzanych produktów.

W podstawowej działalności produktami handlowymi Spółki były: nawozy wieloskładnikowe - grupa nawozów mineralnych, sprzedawanych pod nazwami handlowymi: POLIDAP® i POLIFOSKA®; mocznik do zastosowań technicznych oraz do produkcji roztworów; amoniak ciekły; 32,5% roztwór mocznika NOXy® (AdBlue®), wykorzystywany w przemyśle motoryzacyjnym do redukcji tlenków azotu w silnikach wysokoprężnych; 35-45% roztwór mocznika do celów oczyszczania spalin w dużych jednostkach energetycznych PULNOX®; woda amoniakalna LIKAM® oraz biel tytanowa - grupa białych pigmentów wytwarzanych na bazie dwutlenku tytanu wykorzystywana między innymi w produkcji farb i lakierów, tuszy drukarskich, tworzyw sztucznych oraz papierów i laminatów.

W okresie objętym kontrolą działalność Spółki obejmowała *Segment Nawozy-Agro* oraz *Segment Pigmenty* i pozostałą działalność. Była realizowana w trzech jednostkach biznesowych (Nawozy, Nitro i Pigmenty) i w czterech centrach wsparcia (Energetyki, Logistyki, Infrastruktury oraz Analiz Laboratoryjnych).

(akta kontroli str. 8-10, 34 – dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 1, podfolder: Ad. 1 – Sprawozdania Zarządu Spółki)

1.2 Realizacja zadań związanych ze zwiększeniem potencjału produkcyjnego wskazanych do realizacji przez Grupę Azoty Police w Strategii Rozwoju Grupy Azoty

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Spółka realizowała zadania inwestycyjne w zakresie zwiększenia swojego potencjału produkcyjnego, określone w *Strategii Rozwoju Grupy Azoty na lata 2013-2020*.

[...].

[...].

[...].

W wyżej wymienionych dokumentach strategicznych zostało wskazanych siedem zadań inwestycyjnych do realizacji przez Spółkę. Według stanu na koniec I kwartału 2024 r. stan ich realizacji przedstawiał się następująco:

- Zadanie [...] *Zmiana technologii produkcji kwasu fosforowego* [...], – zrealizowane zgodnie z planem w latach 2014-2020; poniesione wydatki – 82 057 tys. zł [...] (plan [...] – 83 350 tys. zł). Celem inwestycji była poprawa efektywności produkcji kwasu fosforowego, jakości kwasu fosforowego (zmniejszenie ilości zanieczyszczeń) oraz dostosowanie do wymagań środowiskowych wynikających z regulacji prawnych UE. [...].
- Zadanie [...] *Modernizacja stacji elektroenergetycznej 220/110 kV GPZ Police dla potrzeb przyłączenia i zasilania instalacji odwodnienia propanu oraz produkcji polipropylenu* [...] – zrealizowane zgodnie z planem w latach 2019-2023; poniesione wydatki – 56 911 tys. zł [...] (plan – 57 292 tys. zł, [...] efekt – modernizacja miała zapewnić dystrybucję energii elektrycznej dla GA Polyolefins, [...].

[...].

- Zadanie [...] *Uniezależnienie produkcji wody zdemineralizowanej od zmiennego poziomu zasolenia w rzece Odrze oraz zwiększenie możliwości wytwarzania wód specjalnych w instalacjach przygotowania wody* [...] – zrealizowane zgodnie z planem w latach 2019-2023, poniesione wydatki – 109 798 tys. zł [...] Spółki (plan – 111 000 tys. zł; efekt – modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody i demineralizacji wody ma pozwolić zabezpieczyć GA Police przed okresowym występowaniem podwyższonego zasolenia rzeki Odry i umożliwi wykorzystanie jej jako jedyne źródła zasilania w wodę, ponadto realizacja inwestycji modernizacja Stacji DEMI [...] oraz zapewni dostawę wody zdemineralizowanej na potrzeby instalacji GA Polyolefins. [...].
- Zadanie [...] *Zakup urządzenia do załadunku nawozów na statki z przebudową przenośników* [...] – zrealizowane zgodnie z planem w latach 2021-2022, poniesione wydatki – 12 699 tys. zł [...] (plan – 15 200 tys. zł); efekt – pozyskano nową ładowarkę portową o zmodernizowanej konstrukcji, większej wydajności, co pozwoli na bardziej bezawaryjny załadunek statków o większym tonażu w krótszym czasie i obsługę odbiorców zagranicznych zaopatrujących się w polickie nawozy wyłącznie przy pomocy transportu wodnego. Nowe urządzenie załadunkowe w stosunku do wcześniejszego ma większą wydajność załadunku [...], a jego konstrukcja umożliwia swobodny załadunek statków do 40 000 DWT i szerokości do 30 metrów [...].
- Zadanie [...] *Rozbudowa układu magazynowania i dystrybucji pigmentu TYTANPOL* [...] – zadanie zrealizowane w latach 2021-2023 [...]; poniesione nakłady – 11 555 tys. zł [...] (plan – 11 562 tys. zł); efekt – rozbudowano układ magazynowania i dystrybucji pigmentu TYTANPOL luzem w celu dostosowania instalacji załadunku do wymagań klientów, trendów rynkowych oraz obowiązujących norm ochrony środowiska.
[...].
- Zadanie [...] *Rozbudowa bazy logistycznej etap II – faza 2* [...] – poniesione wydatki – 10 607 tys. zł (plan 15 000 tys. zł); efekt – [...].

Celem inwestycji jest zwiększenie zdolności składowania produktu, co pozwoli na płynne zaspokojenie zapotrzebowania rynku na nawozy konfekcjonowane. Zakres inwestycji to budowa nowego magazynu nawozów konfekcjonowanych o powierzchni 4 000 m², co umożliwi składowanie około 4 tys. ton w workach big-bag (500 kg). Zakres zadania obejmuje także budowę placu odkładczego, który zwiększy zdolności magazynowania bazy logistycznej o ok. 5 tys. ton. Łącznie Spółka pozyska możliwość składowania 9 tys. ton nawozów (na powierzchni 8 929 m²). [...] Poniesione dotychczas nakłady wynoszą 11 932 tys. zł. Inwestycja w trakcie realizacji, aktualne zaawansowanie to zakończone prace drogowe placu magazynowego oraz trwają prace na torze nr 344. [...].

Spółka realizowała także pozostałe inicjatywy strategiczne wymienione w Strategii Grupy Azoty, w szczególności w Obszarze Biznesowym – *Segment Nawozy-Agro*. W tym obszarze Spółka zrealizowała dwa projekty B+R – nie zakończone jednak z przyczyn technologicznych oraz ekonomiczno-finansowych wdrożeniem projektowanych rozwiązań.

[...].

W ramach inicjatywy zaplanowano przygotowanie i realizację różnych projektów dotyczących nowych produktów. GA Police uczestniczyła w realizacji następujących projektów B+R:

- a) Projekt B+R *Opracowanie technologii wytwarzania nowego typu nawozów płynnych w oparciu o surowce fosforonośne pochodzenia osadowego* dofinansowany z Funduszy Europejskich. Główny cel projektu - opracowanie nowej technologii optymalnego, skutecznego oczyszczania i zażęzania kwasu fosforowego(V) do produkcji polifosforanu amonu(V) (APP) z surowców fosforonośnych pochodzenia osadowego oraz innowacyjnych nawozów płynnych wytwarzanych z użyciem APP. Projekt realizowany przez konsorcjum spółek GA Police (lider) i GA Puławy w okresie od 1 grudnia 2018 r. do 5 grudnia 2022 r. [...]. W efekcie Narodowe Centrum Badań i Rozwoju uznało projekt za zrealizowany pod względem merytorycznym i finansowym. Planowany budżet projektu wynosił 14 875 646 zł, [...].

[...].

- b) Projekt B+R *„Przyjazne dla środowiska nawozy o spowolnionym uwalnianiu składników”* dofinansowany z Funduszy Europejskich. Główny cel projektu - opracowanie biodegradowalnej otoczki polimerowej dla nawozów azotowych (mocznika) oraz nawozów wieloskładnikowych (NPK) w celu zapewnienia spowolnionego uwalniania składników pokarmowych do gleby, a tym samym zwiększenia wykorzystania tych składników przez rośliny. Projekt realizowany przez konsorcjum spółek GA Puławy (lider), GA Police oraz Sieć Badawczą Łukasiewicz Instytut Nowych Syntezy Chemicznych w Puławach w okresie od 1 czerwca 2020 r. do 11 sierpnia 2023 r. [...]. Planowany budżet projektu – 5 804 602,25 zł, [...].

W pozostałych obszarach strategicznych realizowane inicjatywy albo nie dotyczyły Spółki bezpośrednio (Spółka nie prowadziła działalności operacyjnej w tych obszarach) lub były one prowadzone i monitorowane przez komórki organizacyjne umiejscowione strukturalnie i funkcjonalnie w innych spółkach Grupy Azoty.

(akta kontroli str. 8-10, 34 – dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 1, podfolder: Ad. 4 – Strategie_GAPolice; str. 159 – dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 9)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka realizowała osiem zadań inwestycyjnych zwiększających jej potencjał produkcyjny, które zostały określone w *Strategii Grupy Azoty na lata 2013-2020* z terminem realizacji do końca 2023 r. Siedem z nich zrealizowała (w tym dwa zadania były w trakcie walidacji osiągniętych wskaźników), a zakończenie realizacji jednego zadania zostało przesunięte o 12 miesięcy (do końca 2024 r.). Spółka wydatkowała na realizację tych zadań łącznie [...]. W ocenie NIK nawet jeśli realizacja tych zadań przyczyniła się do zwiększenia przychodów operacyjnych Spółki, nie miała jednak istotnego znaczenia dla wyników Spółki w latach 2023-2024 (III kwartał).

OBSZAR

2. Realizacja kluczowych inwestycji i ich efekty

2.1 Projekt *Polimery Police*

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Projekt *Polimery Police* był strategiczną inwestycją GK Grupy Azoty S.A. Projekt wpisywał się w cele Strategii Grupy Azoty oraz *Aktualizacji Strategii na lata 2013-2020* z dnia 10 maja 2017 r.¹⁷

¹⁷ [...].

Zgodnie z tym dokumentem strategia produktowa GK Grupy Azoty S.A. w *Segmencie Tworzyw* miała się koncentrować na wydłużeniu łańcucha wartości w kierunku produktów specjalistycznych, w tym polimerów jak polipropylen¹⁸. Realizacja Projektu miała umożliwić dywersyfikację działalności GK Grupy Azoty S.A. poprzez zaangażowanie w nowy obszar (petrochemię), tworząc jednocześnie bazę surowcową dla dalszego przetwórstwa i rozwoju. Zaangażowanie Grupy Azoty w produkcję polipropylenu miało pozwolić na wzbogacenie oferty Grupy o produkt z atrakcyjną i stabilną marżą, którego rynek charakteryzował się dynamicznym tempem wzrostu w regionie Europy.

Projekt był realizowany przez spółkę celową (SPV) zarejestrowaną w dniu 24 września 2015 r. pod nazwą PDH POLSKA S.A. z kapitałem zakładowym 60 000 tys. zł, w której 100% udziałów objęła GA Police. Celem działalności spółki celowej była budowa instalacji do produkcji propylenu metodą PDH¹⁹ oraz polipropylenu wraz z niezbędną infrastrukturą, instalacjami pomocniczymi i połączeniami między obiektowymi, w tym rozbudową Portu Morskiego w Policach o terminal chemikaliów mający zapewnić niezbędną infrastrukturę logistyczną dla przyjmowania i magazynowania surowca (*Projekt Polimery Police*). W dniu 8 października 2019 r. spółka zmieniła nazwę na Grupa Azoty Polyolefins S.A. Do listopada 2020 r. była spółką zależną GA Police. GA Polyolefins należy do Grupy Kapitałowej, w której jednostką dominującą jest Grupa Azoty S.A.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. kapitał zakładowy GA Polyolefins wynosił 304 000 tys. zł i był podzielony na akcje o wartości 10 zł każda. GA Police posiadała 18 217 875 akcji (60% kapitału zakładowego), a Grupa Azoty S.A. - 12 182 125 akcji (40%). Według stanu na dzień 30 września 2024 r. kapitał zakładowy GA Polyolefins wynosił 922 968 300 zł. GA Police posiadała 31 762 015 akcji (34% kapitału zakładowego), Grupa Azoty S.A. – 28 166 316 akcji (30%), Orlen S.A. – 15 967 352 akcji (18%), Hyundai Engineering Co., Ltd. (HEC) – 15 348 963 akcji (17%) oraz Korea Overseas Infrastructure&Urban Development Corporation (KIND) – 1 052 184 akcji (1%).

W dniu 17 lutego 2015 r. Komitet Rozwoju Grupy Kapitałowej Grupa Azoty²⁰ wyraził zgodę na realizację zadania budowy instalacji PDH przy następujących parametrach efektywności ekonomicznej: [...]. *Projekt* o łącznej wartości 1,7 mld zł (700 mln USD) zakładał budowę instalacji do produkcji propylenu, bloku energetycznego oraz rozbudowę polickiego portu o terminal chemikaliów płynnych do przyjmowania i magazynowania surowca oraz ekspedycji produktu. Planowana skala produkcji wynosiła minimum 400 tys. ton propylenu rocznie.

[...].

Wniosek do Komitetu Rozwoju Grupy z września 2017 r.

[...].

[...].

[...].

Przewidywane kluczowe daty realizacji zintegrowanej inwestycji PDH+PP były następujące: ograniczone polecenie rozpoczęcia prac (tzw. z ang. LNTF) –

¹⁸ [...].

¹⁹ PDH (propane dehydrogenation), odwodornienie propanu do propylenu, proces polegający na odwodornieniu propanu w reakcji endotermicznej, w obecności katalizatora heterogenicznego.

²⁰ Zgodnie z Regulaminem Stałego Komitetu Zarządu Grupy Azoty S.A. spółki z GK Grupa Azoty wnosili do Komitetu Rozwoju Grupy (Dalej także: KRG) w szczególności o wydanie pozytywnej opinii i rekomendacji w zakresie realizacji kluczowych projektów inwestycyjnych dla GK Grupa Azoty.

październik 2019 r.; uruchomienie komercyjne – grudzień 2022 r. i zakończenie testów integralności instalacji PDH+PP – kwiecień 2023 r.

Wniosek do Komitetu Rozwoju Grupy z marca 2019 r.

[...].

[...].

[...].

[...].

[...].

Zawarcie Umowy z Generalnym Wykonawcą Projektu

W dniu 11 maja 2019 r. GA Polyolefins podpisała umowę na zaprojektowanie, zakup i wybudowanie Projektu *Polimery Police* (Umowa EPC) z Hyundai Engineering Co., Ltd. (HEC, Generalny Wykonawca). Umowa EPC obejmowała pięć projektów częściowych:

- 1) instalację technologiczną do odwodornienia propanu (Instalacja PDH),
- 2) instalację do wytwarzania polipropylenu (instalacja PP),
- 3) infrastrukturę logistyczną PP,
- 4) instalacje pomocnicze i połączenia między układami,
- 5) terminal do przeładunku i przechowywania, obejmujący infrastrukturę portową do rozładunku i magazynowania propanu i etylenu ze statków morskich.

Umowa EPC została zawarta w formule EPC LSTK (*Engineering, Procurement and Construction Lump Sum Turn Key* - projektowanie, zakup i budowa, wynagrodzenie ryczałtowe, realizacja pod klucz). Wynagrodzenie należne Wykonawcy EPC miało charakter ryczałtowy i wynosiło 992 811 000 euro (1 171 952 000 USD według średnioważonego kursu EUR/USD w okresie budowy 1,18 przyjętego w modelu finansowym Projektu) netto z tytułu podstawowego zakresu. Zryczałtowane wynagrodzenie podlegało zmianie jedynie w wyjątkowych okolicznościach określonych w Kontrakcie EPC w ramach procedury zmiany. Wynagrodzenie miało być płatne w ratach, po zakończeniu i odbiorze kolejnych kluczowych etapów realizacji Projektu.

Rozpoczęcie wykonywania zobowiązań Wykonawcy EPC zaplanowano na dzień 1 sierpnia 2019 r. (Data Rozpoczęcia). Przekazanie Projektu do eksploatacji na podstawie świadectwa z próby integralności, podpisanego przez Strony, powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż czterdzieści miesięcy od Daty Rozpoczęcia – tj. do końca listopada 2022 r.

Do końca III kwartału 2024 r. Umowa EPC została aneksowana czterokrotnie. Wynagrodzenie Generalnego Wykonawcy wzrosło łącznie do wysokości 1 118,3 mln euro (z pierwotnej kwoty 992,8 mln euro, tj. o 12,6%) i zostało sfinansowane z rezerwy projektowej. Podpisanie każdego z Aneksów do Umowy EPC było poprzedzone prowadzonymi negocjacjami w obszarze technicznym i finansowym, w wyniku których GA Polyolefins znacznie ([...]) ograniczyła wzrost wynagrodzenia żądanego przez Generalnego Wykonawcę. GA Polyolefins podpisanie każdego z Aneksów do Umowy EPC poprzedziła pozyskaniem zgód korporacyjnych oraz stosownych zgód pozostałych interesariuszy Projektu.

Według stanu na koniec III kwartału 2024 r. Umowa EPC była zrealizowana w ujęciu rzeczowym w 99,97%, a finansowym – 89%. Do końca III kw. 2024 r. HEC nie usunął wszystkich usterek, przeprowadził jednak wszystkie 37 wymaganych testów Parametrów Gwarantowanych (z czego zaakceptowanych zostało 25) i tym samym

w dalszym ciągu nie zrealizował tzw. Testu Integralności, tj. nie przekazał w całości zrealizowanej i odebranej bez uwag inwestycji.

Wniosek do Komitetu Rozwoju Grupy z grudnia 2019 r.

[...].

[...].

[...].

W celu określenia ryzyka Projektu dla GA Polyolefins oraz Grupy Azoty, przeanalizowane zostały scenariusze obejmujące zmiany następujących parametrów: stopy procentowe, spread polipropylen-propan, ceny energii elektrycznej oraz kursy walut.

W odniesieniu do ryzyka stopy procentowej i kursów walutowych stwierdzono, że wysokość finansowania dłużnego i profil jego spłaty zostały ustalone w sposób relatywnie konserwatywny, zgodnie z oczekiwaniem instytucji finansujących, w oparciu o przepływy pieniężne przed obsługą zadłużenia z uwzględnieniem istotnego buforu na obsługę spłat rat kapitałowo-odsetkowych dającego margines bezpieczeństwa w przypadku materializacji się ryzyk wymienianych powyżej. Ponadto, również zgodnie z oczekiwaniem instytucji finansujących, czynione były starania o odpowiednie zabezpieczenie ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej Projektu zarówno w fazie budowy jak i fazy operacyjnej. Na tym etapie nie stwierdzono istotnych ryzyk związanych z zawarciem transakcji zabezpieczających, eliminujących negatywny wpływ powyższych ryzyk na stopę zwrotu z Projektu.

[...].

[...].

[...].

[...].

[...].

Wniosek do Komitetu Rozwoju Grupy z września 2020 r.

[...].

[...].

[...].

Wniosek do Komitetu Rozwoju Grupy z grudnia 2021 r.

Zarząd GA Polyolefins, biorąc pod uwagę wynegocjowane warunki w projekcie, (w szczególności: przedłużenie terminu zakończenia realizacji Projektu o 181 dni, wzrost wynagrodzenia Wykonawcy o 72 480 000 euro) [...] według następujących parametrów:

- Budżet Projektu – 1 838,0 mln USD (bez zmian w stosunku do poprzedniego wniosku),
- [...],
- [...],
- [...],
- [...].

Wykonanie nakładów inwestycyjnych

[...].

Realizacja Projektu *Polimery Police*, według stanu na koniec III kw. 2024 r., była opóźniona o 22 miesiące w stosunku do Umowy EPC z kwietnia 2019 r. oraz o 13 miesięcy w stosunku do aneksu nr 3 do Umowy EPC z dnia 28 stycznia 2022 r., który zakładał pełne uruchomienie instalacji w dniu 31 sierpnia 2023 r. Opóźnienia wynikały częściowo z negatywnego wpływu pandemii COVID-19 oraz wybuchu wojny na Ukrainie powodującego wydłużenie łańcuchów produkcji, dostaw oraz dostępności siły roboczej na placu budowy *Projektu*. Ponadto na opóźnienie miała wpływ eskalacja roszczeń Generalnego Wykonawcy w odpowiedzi na zgłaszane przez GA Polyolefins żądania usunięcia wad limitujących działanie instalacji projektowych, które występowały od połowy 2023 r. (tj. terminu oddania *Projektu* do eksploatacji zgodnie z zawartymi do tego czasu aneksami do umowy z Generalnym Wykonawcą).

Eskalacja roszczeń Generalnego Wykonawcy

W dniu 10 lipca 2023 r. Generalny Wykonawca przekazał GA Polyolefins pismo zawiadamiające o wystąpieniu Siły Wyższej, związane z nieprzewidywalnymi oraz ponadprzeciętnymi problemami technicznymi. Generalny Wykonawca oszacował, że powstałe w wyniku tego zdarzenia opóźnienie realizacji Projektu będzie wynosić co najmniej 138 dni oraz skutkować wstrzymaniem prac rozruchowych, będących na ścieżce krytycznej.

W dniu 13 listopada 2023 r. Generalny Wykonawca przedłożył Propozycję Zmiany, w której zaproponował zmiany w Umowie EPC dotyczące przedłużenia terminu zakończenia Projektu o 166 dni, liczone od dnia 31 sierpnia 2023 r. (dalej: „Propozycja Zmiany 82”). Generalny Wykonawca przedłożył propozycję zmienionego Szczegółowego Harmonogramu Realizacji, bez zmiany Wynagrodzenia ryczałtowego wynikającego z Umowy EPC. W ocenie Generalnego Wykonawcy powodem złożenia Propozycji Zmiany 82 były zdarzenia kwalifikowane jako siła wyższa.

W dniu 2 lutego 2024 r. Generalny Wykonawca złożył Propozycję Zmiany dotyczącą przedłużenia terminu realizacji *Projektu* o dalsze 95 dni oraz zapłaty dodatkowych kosztów w związku z przedmiotowym przedłużeniem w wysokości 39,77 mln euro (dalej: „Propozycja Zmiany 83”). [...].

W dniu 5 lutego 2024 r. Generalny Wykonawca złożył Propozycję Zmiany, która swoim zakresem obejmowała roszczenie Generalnego Wykonawcy o podwyższenie Wynagrodzenia należnego Wykonawcy wynikającego z Umowy EPC o kwotę 5,8 mln euro (dalej: „Propozycja Zmiany 84”). W ocenie Generalnego Wykonawcy, Zamawiający bezzasadnie opóźnił podpisanie niektórych Protokołów Odbioru Kamieni Milowych i tym samym opóźnił też wypłatę wynagrodzenia należnego Wykonawcy za wykonanie Prac objętych Kamieniami Milowymi. Wykonawca zażądał zapłaty kwoty równej sumie odsetek za rzekomo opóźnione płatności należne Wykonawcy z tytułu osiągnięcia Kamieni Milowych określonych w Umowie EPC.

[...].

[...].

[...].

Skutki opóźnienia realizacji Projektu

[...].

[...].

[...].

W efekcie według stanu na koniec 2023 r. GA Polyolefins musiała dokonać odpisu aktualizującego wartość *Projektu* w wysokości [...], co miało także wpływ na

konieczność dokonania analogicznego odpisu przez Grupę Azoty S.A. oraz GA Police, proporcjonalnie do wysokości udziałów w Spółce (odpowiednio 30,5% i 34,4%), [...]. Strata GA Polyolefins na koniec 2023 r. wywołała analogiczne konsekwencje także dla GA Police – opisane szczegółowo w pkt nr 3 wystąpienia pokontrolnego.

[...].

[...].

[...].

[...].

[...]. Następnie, w wyniku rewolucji łupkowej w USA (wykorzystania technologicznych możliwości wydobywania gazu z łupków) miał miejsce z jednej strony wzmożony popyt na propan równoważony zwiększoną podażą tego surowca. W konsekwencji w latach 2014-2023 zarówno historyczny (zrealizowany) spread propan-PP, [...] (w wyniku ponadnormatywnie zwiększonego popytu na PP wskutek pandemii COVID-19 i jego wpływu na rynek), oraz najniższej wartości tego spreadu pod koniec 2023 r. w wysokości [...] w wyniku załamania się popytu na PP wskutek skumulowanych efektów załamania się łańcuchów produkcji oraz logistyki PP, będących konsekwencjami efektów pandemii COVID-19, wybuchu wojny w Ukrainie oraz utrzymujących się wysokich poziomów inflacji. [...].

Wykorzystanie źródeł finansowania Projektu

[...].

[...].

[...].

[...].

[...].

W okresie realizacji Projektu GA Polyolefins posiadała portfel pochodnych instrumentów zabezpieczających ryzyko walutowe w formie kontraktów FX Forward oraz ryzyko stopy procentowej w formie kontraktów IRS z opcją Floor 0% („IRS”).

[...].

Na dzień 31 grudnia 2023 r. transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej były w całości wyznaczone na potrzeby rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. [...].

[...].

Według stanu na koniec III kw. 2024 r. GA Polyolefins miała podpisaną z instytucjami finansującymi realizację Projektu umowę w sprawie dalszej partycypacji tych instytucji w finansowaniu Projektu. Umowa ta została zawarta w połowie grudnia 2023 r. i była później aneksowana praktycznie co miesiąc, przy czym po ostatnim aneksie z dnia 1 października 2024 r. przedłużono jej obowiązywanie do końca października 2024 r., jednak pod zawieszającym warunkiem udzielenia przez Grupę Azoty S.A. oraz GA Police tzw. pożyczki wspierającej, gwarantującej finansowanie GA Polyolefins w przypadku opóźnień w realizacji Projektu czy też przekroczenia jego budżetu, w pełnej wysokości, [...]. W wyniku trudnej sytuacji finansowej Grupy Azoty (w tym GA Police²¹), wymienione wyżej spółki były w stanie udzielić takiej pożyczki w grudniu 2023 r., ale tylko w wysokości 55 mln euro. [...].

[...].

²¹ Opisanej szczegółowo w pkt nr 3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Emisja akcji GA Police w celu realizacji Projektu *Polimery Police*

W dniu 26 kwietnia 2019 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego GA Police w drodze emisji z prawem poboru nowych akcji.

W dniu 26 sierpnia 2019 r. Zarząd GA Police podjął uchwałę w sprawie planowanego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze emisji z prawem poboru nowych akcji. Pozyskanie wpływów z emisji akcji miało na celu wsparcie realizacji Strategii Grupy Kapitałowej Grupa Azoty na najbliższe lata, w szczególności dywersyfikację i zwiększenie rentowności przychodów oraz wzmocnienie zaangażowania się GK Grupa Azoty w rozwój obszarów niezwiązanych z produkcją nawozową. Kluczowym zadaniem w tym zakresie była realizacja Projektu *Polimery Police*.

W dniu 4 listopada 2019 r. Zarząd Spółki, działając na podstawie upoważnienia Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, ustalił cenę emisyjną na poziomie 10,20 zł za jedną Akcję Nowej Emisji oraz ustalił liczbę praw poboru uprawniających do objęcia jednej Akcji Nowej Emisji. Jednocześnie Zarząd Spółki postanowił nie korzystać z upoważnienia do określenia ostatecznej sumy, o jaką ma być podwyższony kapitał zakładowy Spółki, wynikającego z art. 432 § 4 Kodeksu Spółek Handlowych oraz wzmiankowanej wyżej uchwały NWZ. W związku z powyższym, ostateczna liczba Akcji Nowej Emisji pozostała równa maksymalnej liczbie Akcji Nowej Emisji przewidzianej w uchwale NWZ, tj. 110 milionów Akcji Nowej Emisji.

W dniu 5 listopada 2019 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła prospekt emisyjny Spółki. W tym samym dniu Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) wydał oświadczenie dotyczące zawarcia ze Spółką umowy o rejestrację w depozycie prowadzonym przez KDPW 75 milionów jednostkowych praw poboru akcji zwykłych na okaziciela serii C Spółki o wartości nominalnej 10,00 zł każda.

W dniu 7 listopada 2019 r. Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) podjął uchwałę w sprawie dopuszczenia i wprowadzenia do obrotu giełdowego na Głównym Rynku GPW praw poboru akcji zwykłych na okaziciela serii C Spółki, na zasadach i pod warunkami, które Spółka szczegółowo podała uprzednio do wiadomości publicznej w prospekcie emisyjnym.

W wyniku realizacji procesu wtórnej emisji akcji Spółki objętych zostało 49 175 768 akcji zwykłych na okaziciela serii C o wartości emisyjnej 10,20 zł każda. Poszczególnym akcjonariuszom Spółki przyznano prawa do akcji nowej emisji serii C w następującej wysokości: Grupa Azoty S.A. – 28 551 500 sztuk akcji, ARP S.A. – 9 691 683 sztuk, Skarbowi Państwa – 5 513 722 sztuk i OFE PZU „Złota Jesień” – 3 889 940 sztuk. Spółka pozyskała w ten sposób kapitał w kwocie 501 592 833,60 zł²². Środki pochodzące z emisji przeznaczone zostały na realizację przez GA Polyolefins projektu inwestycyjnego obejmującego budowę instalacji do produkcji propylenu oraz polipropylenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą (Projekt *Polimery Police*).

Umowa inwestycyjna ze Skarbem Państwa w związku z emisją nowych akcji serii C GA Police

W dniu 5 grudnia 2019 r. pomiędzy Spółką a Skarbem Państwa reprezentowanym przez Prezesa Rady Ministrów, została zawarta *Umowa Inwestycyjna* w związku z emisją nowych akcji serii C w ramach przeprowadzonej przez Spółkę publicznej oferty akcji serii C z zachowaniem praw poboru akcjonariuszy.

²² Była to wartość podwyższenia kapitału wyrażona w cenie emisyjnej, wartość podwyższenia kapitału w cenie nominalnej wyniosła 491 757 680 zł, koszty emisji wyniosły 5 196 069 zł, a ostateczna wartość kapitału z emisji powyżej wartości emisyjnej (AGIO) – 4 639 085 zł (z uwzględnieniem kosztów emisji).

Na podstawie *Umowy Inwestycyjnej* Skarb Państwa objął 5 513 722 nowych akcji serii C wyemitowanych przez Spółkę za środki w łącznej kwocie 56 240 tys. zł.

Zawarcie przedmiotowej umowy zostało poprzedzone złożeniem przez pełnomocnika Zarządu Spółki w dniu 5 listopada 2019 r. do Prezesa Rady Ministrów wniosku o objęcie akcji przez Skarb Państwa ze środków Funduszu Reprywatyzacji²³.

We wniosku Spółka wskazała m.in., że pozyskane w ramach objęcia akcji środki miały posłużyć Spółce na dokapitalizowanie spółki Grupa Azoty Polyolefins (wcześniej PDH Polska). GA Polyolefins otrzymanych środków miała pokryć wydatki, które zostały poniesione przez GA Police w lipcu 2019 r. na sfinansowanie potrzeb GA Polyolefins, związanych z zapłatą pierwszej transzy wynagrodzenia wykonawcy Projektu *Polimery Police*. Środki miały być także przeznaczone na częściowe sfinansowanie inwestycji dostosowawczych związanych z Projektem *Polimery Police* na poziomie GA Police. GA Polyolefins zamierzała przeznaczyć otrzymane w ten sposób środki w całości na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych związanych z realizacją Projektu *Polimery Police*, w szczególności na wynagrodzenie Generalnego Wykonawcy Projektu. Celem objęcia przez Skarb Państwa 5 513 722 akcji nowej emisji było również utrzymanie przez Skarb Państwa udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dotychczasowym poziomie ok. 5,01%.

Integralną częścią *Umowy Inwestycyjnej* były załączniki wymagane przepisami *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania w zakresie nabywania lub obejmowania przez Skarb Państwa akcji ze środków Funduszu Reprywatyzacji w latach 2019 i 2020*²⁴ – tj. przede wszystkim Biznesplan oraz Test Prywatnego Inwestora²⁵.

Realizacja umowy inwestycyjnej ze Skarbem Państwa

Zgodnie z postanowieniami *Umowy Inwestycyjnej* z dnia 5 grudnia 2019 r., zawartej ze Skarbem Państwa, GA Police złożyła: [...].

[...].

W dniu 28 lipca 2020 r. przez HEC (Wykonawca) wniosek w sprawie wszczęcia procedury zmiany Umowy EPC m.in. w zakresie harmonogramu realizacji inwestycji oraz zwiększenia wynagrodzenia z tytułu realizacji kontraktu, które wynikają z wpływu pandemii COVID-19 na realizację Inwestycji, opóźnionego wydania Polecenia Przystąpienia do Pełnej Realizacji (zgodnie z definicją zawartą w Umowie EPC) oraz dodatkowych technicznych zmian do Umowy EPC. [...].

[...].

W związku z powyższym w dniu 9 października 2020 r. GA Polyolefins zawarła z Wykonawcą Aneks nr 2 do Umowy EPC, którego treść przewidywał zwiększenie wynagrodzenia Wykonawcy o kwotę 33,2 mln euro oraz wydłużenie harmonogramu realizacji projektu o trzy miesiące.

[...].

[...].

[...].

[...].

²³ Fundusz, o którym mowa w art. 56 oraz 69h ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz. U. z 2024 r. poz. 1198, ze zm.).

²⁴ Dz. U. poz. 1151.

²⁵ O których mowa odpowiednio w § 4 ust. 3 pkt 8 oraz § 5 ww. rozporządzenia i stanowiące odpowiednio załączniki nr 2 oraz nr 4 do umowy inwestycyjnej Spółki ze Skarbem Państwa.

[...].

W dniu 26 stycznia 2021 r. Prezes Rady Ministrów zatwierdził „Sprawozdanie końcowe z wykorzystania Nowych Środków i Pożytków na dzień 30.09.2020 r.” z realizacji *Umowy Inwestycyjnej* z dnia 5 grudnia 2019 r. zawartej pomiędzy Skarbem Państwa a GA Police.

[...].

Zaangażowanie kapitałowe i finansowe GA Police w realizację Projektu *Polimery Police*

W latach 2015-2024 (III kwartał) bezpośrednie zaangażowanie kapitałowe i finansowe GA Police w realizację Projektu *Polimery Police* wyniosło 971 094 451,20 zł oraz 29 150 000 euro z tytułu umowy gwarancji pożyczki wspierającej (124 735 765 zł²⁶), tj. łącznie 1 095 830 216,20 zł (tj. 14% całego budżetu Projektu w wysokości 7 864 985 800 zł (1 838 000 000 USD)).

GA Police wpłaciła na kapitał GA Polyolefins łącznie 582 656 669,20 zł, w tym kwota 247 689 670 zł została wpłacona w latach 2015-2019, a kwota 334 966 999 zł w 2020 r.

W 2020 r. z tytułu pożyczki podporządkowanej dla GA Polyolefins została wpłacona przez GA Police kwota 388 437 782 zł, a z tytułu pożyczki wspierającej – w 2023 r. kwota 29 150 000 euro.

Bezpośrednie źródła finansowania zaangażowania kapitałowego i finansowego GA Police w realizację Projektu *Polimery Police* wyniosły 854 894 386,80 zł i były następujące: pożyczka udzielona przez Grupę Azoty S.A. na kapitał GA Polyolefins w kwocie 60 000 000 zł w 2015 r. (saldo pożyczki na dzień 30 września 2024 r. – 20 000 000 zł), pożyczka z Grupy Azoty S.A. na pożyczkę podporządkowaną w wysokości 298 000 000 zł udzielona w 2020 r. (saldo pożyczki na dzień 30 września 2024 r. – 214 986 tys. zł), emisja akcji GA Police na realizację Projektu w wysokości 496 396 764,73 zł (po pomniejszeniu o koszty emisji) oraz pożytki z odsetek od pozyskanego kapitału akcyjnego przekazane przez KDPW w kwocie 497 622,07 zł w 2019 r. oraz 2020 r.

GA Police udzieliła GA Polyolefins w dniu 31 maja 2020 r. pożyczki podporządkowanej w kwocie 388 438 tys. zł na realizację Projektu *Polimery Police*. W związku z kapitalizacją odsetek oraz części prowizji stan zadłużenia na dzień 30 września 2024 r. wynosił 615 417 tys. zł. Spłata pożyczki ma nastąpić nie później niż 15 grudnia 2040 r.

W dniu 31 maja 2020 r. GA Police oraz Grupa Azoty S.A. zawarły z GA Polyolefins, a także Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. (działającym jako agent kredytu oraz agent zabezpieczenia) umowę gwarancji udzielenia pożyczki wspierającej (w formule pożyczki podporządkowanej) w kwocie do 105 mln euro, której głównym celem jest pokrycie potencjalnego deficytu płynnościowego, przekroczonych kosztów budowlanych, kosztów operacyjnych oraz obsługi długu w okresie operacyjnym.

[...]. W związku z kapitalizacją odsetek stan zadłużenia na dzień 30 września 2024 roku wynosił 30 924 tys. euro (131 399 tys. zł). Spłata pożyczki ma nastąpić nie później niż 15 grudnia 2040 r.

[...].

Pozostałe konsekwencje zaangażowania GA Police w Projekt *Polimery Police*

²⁶ Według kursu EUR/PLN 4,2791 z dnia 30 września 2024 r.

[...], że projekt *Polimery Police* realizowany będzie w formule „project finance” przy wykorzystaniu finansowania własnego akcjonariuszy SPV (w formie kapitału i pożyczek podporządkowanych) oraz długu bankowego z ograniczonym regresem do akcjonariuszy GA Polyolefins [...].

Zgodnie ze standardem rynkowym w finansowaniach w formule „project finance”, w [...] wskazano, że umowy dotyczące finansowania będą określać poziom obowiązkowego zabezpieczenia ekspozycji walutowej oraz zabezpieczenia stopy procentowej w okresie budowy i eksploatacji inwestycji ([...]).

[...].

Opisując w Biznesplanie czynniki ograniczające ryzyko związane z ograniczeniem zdolności kredytowej i możliwością realizacji innych planów inwestycyjnych wskazano, że Projekt *Polimery Police* realizowany będzie w formule bez regresu do Grupy, w związku z tym zaciągnięte przez SPV zobowiązania finansowe przeznaczone na jego finansowanie nie będą uwzględniane w kalkulacji wskaźników zadłużenia Grupy zgodnie z zapisami istniejących umów finansowania ([...]).

Jako czynnik ograniczający ryzyko związane z przekroczeniem kosztów Projektu *Polimery Police* w Biznesplanie wskazano, że w budżecie Projektu uwzględniono rezerwy na potencjalny wzrost nakładów inwestycyjnych, jak również zmienność kursową. Dodatkowo, zgodnie z oczekiwaniami instytucji finansujących, Grupa Azoty (główny udziałowiec Spółki) będzie zobligowana do udzielenia GA Polyolefins podporządkowanej warunkowej pożyczki [...] z przeznaczeniem na m.in. pokrycie wzrostu kosztów realizacji Projektu w okresie konstrukcyjnym.

[...].

Jak wynika z wyjaśnień Zarządu Spółki²⁷, [...].

Zarząd Spółki wskazał²⁸, że zgodnie z Biznesplanem, Spółka zawarła z GA Polyolefins: Umowę pożyczki do łącznej kwoty głównej wynoszącej 388 437 781,72 zł („Pożyczka”), oraz Umowę gwarancji udzielenia pożyczki wspierającej (wraz z Grupą Azoty S.A.) do łącznej kwoty 105 000 000 euro, na podstawie której w ramach realizacji gwarancji ukończenia, przekroczenia kosztów, kosztów operacyjnych i obsługi zadłużenia (w tym kosztów finansowania, wszelkich spłat kapitału oraz wszelkich innych kwot pozostających do spłaty na podstawie Dokumentów Finansowania), Spółka i Grupa Azoty S.A. udzieliły GA Polyolefins pożyczki do łącznej kwoty 105 000 000 euro („Pożyczka Wspierająca”).

Spółka jest również stroną następujących Dokumentów Finansowania (oprócz Umowy Inwestycyjnej oraz Porozumienia Akcjonariuszy):

1. Umowy Pomiędzy Wierzycielami²⁹,
2. Umowy Zastawów³⁰,

²⁷ Wyjaśnienia z dnia 7 czerwca 2024 r. (pismo nr DG/394/2024).

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ Umowa z dnia 7 października 2020 r. pomiędzy GA Police, Grupą Azoty S.A., GA Polyolefins, konsorcjum instytucji finansowych (Alior Bank S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A., BNP Paribas Bank Polska S.A., Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, mBank S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A., PZU Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych BIS 2 oraz Santander Bank Polska S.A.) a ICBC Standard Bank PLC (jako pierwotnym uczestnikiem zabezpieczeń), HEC, KIND oraz Grupą Lotos S.A.

³⁰ Umowa z dnia 7 października 2020 r. pomiędzy GA Police, Grupą Azoty S.A., GA Polyolefins oraz konsorcjum instytucji finansowych.

3. Umowy Przelewu³¹, oraz

4. Oświadczeń o Poddaniu się Egzekucji³².

Jak wyjaśnił Zarząd Spółki³³, na podstawie Dokumentów Finansowania, Spółka występuje przede wszystkim jako akcjonariusz GA Polyolefins, ustanawiający zabezpieczenie na posiadanych akcjach i określonych wierzytelnościach wobec GA Polyolefins oraz podmiot zapewniający w części finansowanie w formie Pożyczki i Pożyczki Wspierającej lub wpłat na kapitał zakładowy GA Polyolefins. Odpowiedzialność Spółki ograniczona jest do aktywów będących przedmiotem Dokumentów Zabezpieczenia, zobowiązania do udzielenia Pożyczki Wspierającej, wniesienia finansowania equity (tj. wpłat na kapitał GA Polyolefins) na warunkach uzgodnionych z instytucjami finansowymi oraz podporządkowania swoich wierzytelności wobec GA Polyolefins wierzytelnościom konsorcjum banków na warunkach uzgodnionych w Umowie Pomiędzy Wierzycielami.

Jak wyjaśnił dalej Zarząd Spółki, Umowa Pomiędzy Wierzycielami reguluje stosunki pomiędzy instytucjami finansowymi a innymi wierzycielami GA Polyolefins. Na podstawie Umowy Pomiędzy Wierzycielami, Spółka zobowiązała się do podporządkowania swoich wierzytelności wobec Spółki wierzytelnościom konsorcjum banków.

Umowa Zastawów, jak wskazał Zarząd Spółki³⁴, stanowi jeden z dokumentów zabezpieczenia na podstawie Umowy Kredytów. Na podstawie Umowy Zastawów, Spółka ustanowiła na rzecz Agenta Zabezpieczenia (Banku Polska Kasa Opieki S.A.) zastaw finansowy oraz zastaw rejestrowy na posiadanych akcjach GA Polyolefins. Zastaw rejestrowy został ustanowiony do kwoty 2 380 000 000 euro. [...].

[...].

Jak podał dalej Zarząd Spółki³⁵, Umowa Przelewu stanowi jeden z dokumentów zabezpieczenia na podstawie Umowy Kredytów. [...].

[...].

(akta kontroli str. 34, dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 01; 29-134, 138 – dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 7 cz. 02; str. 190-202, 239 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 13)

Nadzór nad realizacją przez GA Polyolefins Projektu *Polimery Police*

Jak wynika z wyjaśnień Zarządu Spółki³⁶, w celu zapewnienia dostępu do aktualnej informacji i umożliwienia podjęcia działań zaradczych Zarządu oraz Rady Nadzorczej spółek GA Police i GA Polyolefins wypracowały zasady monitorowania postępu prac Projektu *Polimery Police*. W ramach uzgodnień Zarząd GA Polyolefins przedkłada [...] raport z realizacji Projektu, który przekazywany jest poprzez Zarząd GA Police do Rady Nadzorczej GA Police. Dodatkowo przedstawiciele GA Polyolefins są cyklicznie zapraszani na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej GA Police.

Wraz z powstaniem obowiązków wynikających z art. 380¹ ksh, Rada Nadzorcza i Zarząd GA Police byli regularnie informowani o sytuacji majątkowej oraz istotnych okolicznościach z zakresu prowadzenia spraw, w szczególności w obszarze

³¹ *Ibidem*.

³² Oświadczenia z dnia 7 października 2020 r. GA Police, Grupy Azoty S.A. oraz GA Polyolefins o poddaniu się egzekucji w formie aktów notarialnych.

³³ *Ibidem*.

³⁴ *Ibidem*.

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ Pismo nr DG/394/2024 z dnia 7 czerwca 2024 r.

operacyjnym, inwestycyjnym i kadrowym (w cyklach miesięcznych) oraz o postępach w realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju działalności Spółki, spółek zależnych oraz spółek powiązanych, a także odstępstw od wcześniej wyznaczonych kierunków wraz z uzasadnieniem tych odstępstw (w cyklach półrocznych). Dodatkowo wraz z comiesięcznymi raportami zgodnie z art. 380¹ ksh składane były Raporty Zarządcze - Dashboard Polimery Police. Ponadto, począwszy od marca 2024 r. Zarząd GA Polyolefins zobowiązany został do przedkładania raportów, mających na celu zachowanie płynności w 2024 r.

Na każdorazowe posiedzenie Rady Nadzorczej GA Police przekazywane jest sprawozdanie przedstawicieli GA Police w Radzie Nadzorczej GA Polyolefins dotyczące nadzoru nad realizacją Projektu *Polimery Police*.

Zapisy wszystkich ww. raportów są poddawane weryfikacji i szczegółowej dyskusji podczas posiedzeń Zarządu i Rady Nadzorczej GA Police. W kwestiach wymagających wyjaśnienia lub pogłębionej analizy stosowne zapytania są kierowane do Zarządu GA Polyolefins S.A., zaś uzyskana odpowiedź przekazywana jest do organów Spółki z zachowaniem wewnętrznych zasad obiegu informacji.

Do ww. wyjaśnień załączono przykładowe raporty, sprawozdania oraz inne dokumenty opisane powyżej.

Wpływ realizacji Projektu *Polimery Police* na inne inwestycje Spółki

Spółka w latach 2018-2024 zrealizowała łącznie [...] projektów których realizacja w części lub w całości nie byłaby konieczna, gdyby nie prowadzony Projekt *Polimery Police*. [...].

Trzy projekty (zagospodarowanie wodoru pochodzącego z instalacji Polimerów Police do produkcji amoniaku przez Spółkę³⁷, modernizacja stacji elektroenergetycznej tzw. Głównego Punktu Zasilania Police dla potrzeb przyłączenia i zasilania instalacji PDH i PP oraz produkcja wody zdemineralizowanej niezależnie od stopnia jej zasolenia w Odrze – [...] miały charakter rozwojowy i wymagały sporządzenia analizy efektywności ekonomicznej (taka analiza została opracowana, a realizacja wymienionych projektów była ekonomicznie opłacalna).

[...].

Jak wynika z wyjaśnień Zarządu Spółki³⁸, mniejsza realizacja inwestycji lub ich odłożenie w czasie w latach 2019-2024 może negatywnie wpłynąć na kondycję techniczną instalacji, urządzeń i infrastruktury technicznej oraz technologicznej Spółki. Brak niezbędnych nakładów inwestycyjnych może z kolei negatywnie wpłynąć na możliwości produkcyjne i finansowe Spółki – choć Zarząd nie podał w tym zakresie żadnych szacunkowych danych.

Umowa o współpracy i stabilizacji przy realizacji Projektu *Polimery Police*

W dniu 19 grudnia 2024 r. została zawarta umowa o współpracy i stabilizacji pomiędzy: spółkami Grupy Azoty, Orlen S.A., Hyundai Engineering Co., LTD. Oraz Korean Overseas Infrastructure&Urban Development Corporation³⁹. Umowa miała obowiązywać do dnia 31 marca 2025 r. Zgodnie z podpisaną umową, GA Polyolefins oraz HEC zobowiązali się, że w okresie trwania umowy nie odstąpią

³⁷ Jedyna inwestycja o charakterze dekarbonizacyjnym Spółki realizowana w latach 2018-2024 (III kwartał). Do końca września 2024 r. Spółka wydatkowała na projekt kwotę 25,2 mln zł, finansując inwestycję w 60% długiem.

³⁸ Wyjaśnienia Zarządu Spółki w piśmie z dnia 15 listopada 2024 r.

³⁹ Por. <https://grupazoty.com/aktualnosci/negocjacje-w-zakresie-polimerow-police-zawarcie-umowy-o-wspolpracy-i-stabilizacji-pomiedzy-spolkami-grupy-azoty-orken-s-a-hyundai-engineering-co-ltd-oraz-korean-overseas-infrastructure-urban-development-corporation> (dostęp: 16 stycznia 2025 r.).

od umowy o kompleksową realizację Projektu *Polimery Police*. GA Polyolefins w tym okresie nie będzie wykonywać niektórych ze swoich uprawnień względem HEC, przysługujących jej na mocy Umowy EPC, w tym, między innymi nie naliczy wobec HEC kar umownych za opóźnienie w realizacji Umowy EPC oraz nie skorzysta z zabezpieczeń (gwarancji należytego wykonania) ustanowionych w związku z realizacją Umowy EPC. Zgodnie z Umową, HEC zobowiązał się m.in., że odroczy płatność faktur wskazanych w Umowie dotyczących prac zrealizowanych przez HEC w wykonaniu Umowy EPC oraz wszelkich innych faktur, które mogłyby zostać wystawione w okresie trwania umowy. HEC zobowiązał się również do przedłużenia okresu obowiązywania gwarancji należytego wykonania Umowy EPC wskazanych w treści Umowy.

Jak wynika z komunikatu GA Police, zawarcie umowy o współpracy było równoznaczne z wejściem w kolejny etap rozmów pomiędzy Grupą Azoty a Orlen na temat przyszłej realizacji Projektu *Polimery Police*, zainicjowanych listem intencyjnym w tej sprawie z dnia 12 września 2024 r. podpisanym między Grupą Azoty S.A. i Orlen.

(akta kontroli str. 129-134, 138 – dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 7 cz. 02; str. 190-202, 239 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 13)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2019-2020 Zarząd Spółki podejmując decyzje o zaangażowaniu GA Police w realizację Projektu naruszył dyspozycję określoną w art. 483 § 2 ksh⁴⁰.

Następnie, w wyniku opóźnień w realizacji Projektu oraz pogorszenia się wskaźników opłacalności Projektu, a w szczególności pogorszenia się kluczowego wskaźnika, tj. kształtowania się spreadu propan-polipropylen, na koniec 2023 r. Spółka musiała dokonać odpisu z tytułu aktualizacji wartości aktywów trwałych w Projekcie w wysokości 933 596 tys. zł. Przyczyniło się to z kolei do wygenerowania przez Spółkę znacznej straty netto w kwocie (-)1 206 307 tys. zł, a w konsekwencji zgodnie z art. 397 ksh Zarząd Spółki musiał zwrócić się do Walnego Zgromadzenia o podjęcie uchwały w sprawie dalszego istnienia Spółki⁴¹.

[...].

W zakresie ryzyk Spółka przyjęła założenia, że Projekt będzie realizowany w formule „pod klucz” według stałej ceny przez doświadczonego generalnego wykonawcę, wspieranego przez doradców technicznych Grupy Azoty oraz działających na zlecenie instytucji finansujących Projekt. W ocenie NIK takie podejście bazowało na nierealistycznych przesłankach zakładających niemal wyłącznie dobrą wolę współpracy ze strony Generalnego Wykonawcy.

W ocenie NIK w odniesieniu do członków organów spółek kapitałowych zagadnienie to wiązało się ściśle z dyspozycją art. 483 § 2 ksh oraz z tzw. zasadą biznesowej

⁴⁰ W brzmieniu do dnia 13 października 2022 r. („Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dążyć do staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności.”), a od 13 października 2022 r. nowe brzmienie przepisu w art. 483 § 3 ksh („Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator nie narusza obowiązku dążenia do staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności, jeżeli postępując w sposób lojalny wobec spółki, działa w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, w tym na podstawie informacji, analiz i opinii, które powinny być w danych okolicznościach uwzględnione przy dokonywaniu starannej oceny.”).

⁴¹ Wyniki finansowo-ekonomiczne Spółki w okresie objętym kontrolą zostay omówione szczegółowo w pkt. nr 3 wystąpienia.

oceny sytuacji (business judgement rule)⁴². Jej istotą jest zwolnienie menedżerów od odpowiedzialności za skutki podjętych przez nich decyzji gospodarczych, które *ex post* okazały się błędne i szkodliwe dla Spółki, jeżeli przy ich podejmowaniu zarządcy przestrzegali minimalnego standardu staranności (tzw. standard of conduct), w szczególności w zakresie uzyskania dostępu do informacji istotnych dla podjęcia wystarczająco przemyślanej decyzji oraz analiz dotyczących ryzyka, kierując się przy tym racjonalnie pojmowanym interesem spółki, a jednocześnie nie znajdowali się w konflikcie interesów.

Zdaniem NIK ryzyka projektowe byłyby akceptowalne dla Spółki w sytuacji osiągnięcia stabilnych przychodów z podstawowej działalności operacyjnej. Utrzymywanie się cen sprzedaży większości produktów Spółki poniżej kosztów ich wytworzenia w 2023 r. spowodowało, że Spółki nie było już stać na dalsze finansowanie Projektu *Polimery Police*, [...].

Zarząd Spółki oparł się w zasadzie bezkrytycznie na analizach przedinwestycyjnych zakładających wysoką stopę zwrotu z tej inwestycji. [...]. NIK zwraca przy tym uwagę, że w opracowanym przez Spółkę [...]. W ocenie NIK powyższe, przy uwzględnieniu pozostałych ryzyk projektowych, wskazuje jednoznacznie na brak przestrzegania przez Zarząd Spółki, podejmujący decyzje o zaangażowaniu Spółki w realizację Projektu, minimalnych standardów staranności.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie zaangażowanie kapitałowe i finansowe Spółki w realizację Projektu *Polimery Police*. [...].

Realizacja Projektu *Polimery Police* według stanu na koniec III kwartału 2024 r. była opóźniona o 22 miesiące i w stosunku do pierwotnej wersji Umowy EPC. GA Polyolefins uwikłała się w wielomiesięczny spór z Generalnym Wykonawcą, ze względu na trudną sytuację finansowo-ekonomiczną GA Police i Grupy Azoty S.A. oraz eskalację żądań w zakresie zwiększenia wynagrodzenia Generalnego Wykonawcy. [...].

Przy takiej skali zaangażowania Spółki w realizację Projektu (1 097 328 tys. zł, tj. 14% całego budżetu Projektu, przy czym środki te nie zostały wcześniej wypracowane przez Spółkę, a pochodziły w całości z pożyczek udzielonych przez Grupę Azoty S.A., oraz podwyższenia kapitału zakładowego GA Police poprzez emisję nowych akcji także w znacznym stopniu sfinansowanego przez Grupę Azoty S.A.) nawet podjęcie decyzji o jego realizacji w formule „project finance” nie uchroniło GA Police przed zmaterializowaniem się ryzyka przekazania GA Polyolefins dodatkowych środków na ukończenie Projektu.

Opóźnienie w realizacji Projektu *Polimery Police* oraz niekorzystne kształtowanie się kluczowego wskaźnika decydującego o rentowności Projektu (tj. spreadu propan-polipropylen na światowych rynkach od II poł. 2023 r.) spowodowały, że zgodnie z Modelem Finansowym Projektu na koniec 2023 r. Spółka była zmuszona dokonać odpisów z tytułu aktualizacji wartości aktywów trwałych – tj. swojego zaangażowania kapitałowego oraz finansowego w realizację Projektu na kwotę (-)933 596 tys. zł, co z kolei przyczyniło się do wygenerowania przez Spółkę znacznej straty netto za 2023 r. – o czym także szerzej w pkt. nr 3 wystąpienia pokontrolnego.

W konsekwencji podjęte w II połowie 2024 r. działania Spółki w celu restrukturyzacji sytuacji w Projekcie *Polimery Police* były już tylko ograniczone do poszukiwania inwestora zainteresowanego kupnem aktywów projektowych.

⁴² Por. Hotel M. (2015) Modyfikacja odpowiedzialności członków organów wobec spółki kapitałowej, „Przegląd Sądowy”, nr 9; oraz Błaszczuk P (2012) Koncepcja biznesowej oceny sytuacji na tle prawa polskiego. Uwagi de lege lata i de lege ferenda, „Państwo i Prawo”, nr 3.

3. Wyniki ekonomiczno-finansowe

W latach 2019-2022 Spółka osiągnęła stabilne wyniki ekonomiczno-finansowe.

Spółka wypracowała:

- w 2019 r. zysk netto na poziomie 60 487 tys. zł (wzrost o 30 955 tys. zł (105%) w porównaniu do 2018 r. oraz o [...]. Zysk na działalności operacyjnej EBIT wyniósł 68 652 tys. zł (wzrost o 41 942 tys. zł (157%) w porównaniu do wykonania w 2018 r. i [...]). Zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację EBITDA ukształtował się na poziomie 194 253 tys. zł (wzrost o 54 465 tys. zł (39%) w stosunku do wykonania w 2018 r.).
- w 2020 r. zysk netto na poziomie 83 708 tys. zł (wzrost o 23 221 tys. zł (38%) w porównaniu do 2019 r. oraz [...]. Zysk EBIT wyniósł 75 085 tys. zł (wzrost o 6 433 tys. zł (9%) w porównaniu do wykonania w 2019 r. i [...]). Zysk EBITDA ukształtował się na poziomie 209 106 tys. zł (wzrost o 14 853 tys. zł (8%) w stosunku do wykonania w 2019 r. i [...]).
- w 2021 r. zysk netto na poziomie 163 199 tys. zł (wzrost o 80 245 tys. zł (97%) w porównaniu do 2020 r. oraz [...]. Zysk EBIT wyniósł 157 694 tys. zł (wzrost o 82 878 tys. zł (111%) w porównaniu do wykonania w 2020 r. i [...]). Zysk EBITDA ukształtował się na poziomie 293 852 tys. zł (wzrost o 97 534 tys. zł (50%) w stosunku do wykonania w 2020 r. i [...]).

Spółka poniosła w 2022 r. stratę netto na poziomie (-)91 992 tys. zł (spadek o 255 191 tys. zł (-156%) w porównaniu do 2021 r. oraz [...]. Zysk EBIT wyniósł (-)148 484 tys. zł (spadek o 306 178 tys. zł (-194%) w porównaniu do wykonania w 2021 r. i [...]. Zysk EBITDA ukształtował się na poziomie 226 740 tys. zł (spadek o 67 112 tys. zł (23%) w stosunku do wykonania w 2021 r. i [...]).

Wyniki Spółki w 2022 r. w zakresie podstawowej działalności operacyjnej determinowane były w znaczącym stopniu przez istotne wahania cen surowców (w tym bardzo dynamiczne ich wzrosty przez większą część roku), nierównowagę popytowo-podażową oraz spadki cen płodów rolnych w IV kwartale.

Łączny wpływ odpisów na skonsolidowany wynik EBIT w 2022 r. wyniósł (-) 444 504 tys. zł, a wpływ na wynik EBITDA wyniósł 210 461 tys. zł (zgodnie z obowiązującą w Spółce Polityką Rachunkowości odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych są jednorazowymi zdarzeniami o charakterze niepieniężnym i nie mają wpływu na skonsolidowany wynik EBITDA).

(akta kontroli str. 8-10, 34- dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 1, podfolder: Sprawozdania_Zarządu)

2023 rok

Kluczowe wyniki finansowe Spółki

Spółka poniosła w 2023 r. stratę netto na poziomie (-)1 206 307 tys. zł (wzrost straty o 1 114 315 tys. zł (-)1 211%) w porównaniu do 2022 r. oraz [...]. Przychody ze sprzedaży wyniosły 2 938 895 tys. zł (spadek o 2 372 031 tys. zł (45%) w stosunku do wykonania w 2022 r. i [...]. Koszt własny sprzedaży (w tym koszty sprzedaży oraz ogólnego zarządu) wyniósł 3 206 372 tys. zł (spadek o 2 007 914 tys. zł (61%) w stosunku do 2022 r. i [...]. Zysk na działalności operacyjnej EBIT wyniósł (-) 338 671 tys. zł (spadek o 190 187 tys. zł (-128%) w porównaniu do wykonania w 2022 r. i [...]. Zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację EBITDA ukształtował się na poziomie (-) 59 304 tys. zł (spadek o 286 044 tys. zł (-126%) w stosunku do wykonania w 2022 r. i [...].

(akta kontroli str. 8-10, 34- dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 1, podfolder: Sprawozdania_Zarządu)

Podjęte działania optymalizujące

Jak wynika ze sprawozdań Spółki za 2023 r., wyniki operacyjne Spółki w tym roku były determinowane niekorzystnymi globalnymi warunkami makroekonomicznymi, w tym brakiem znaczącego ożywienia w wielu sektorach europejskich i globalnych gospodarek oraz inflacją, jak również niedostatecznym przygotowaniem Spółki na wyzwania, przed jakimi stoi branża chemiczna. Utrzymywał się niekorzystny trend kształtowania się możliwych do uzyskania cen sprzedaży większości produktów poniżej kosztów ich wytworzenia. Wpływ spadków cen sprzedaży na wyniki (w relacji do poprzedniego roku) był większy niż wpływ obniżek cen surowców. Popyt na głównych rynkach był niewystarczający, a jak to ujął Zarząd Spółki w sprawozdaniu z działalności za 2023 r. „(...) *wolna reakcja Spółki na zmienne otoczenie i w konsekwencji nie dostosowywanie oferty do sytuacji rynkowej nie pozwoliła na zmniejszenie tego wpływu*”.

Według wyjaśnień Zarządu Spółki⁴³, Spółka nie wprowadziła kompleksowego programu restrukturyzacji w sytuacji notowanych od wielu miesięcy ujemnych wyników. Mimo, że podjęte zostały pojedyncze działania optymalizujące koszty, to brak całościowych działań powodował niedostosowanie Spółki do zmian zachodzących w otoczeniu.

[...].

[...].

[...] - Sprawozdanie Finansowe spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne "Police" S.A. za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2023 r. W dokumencie tym stwierdzono, że *„Jednocześnie, pomimo wymienionych powyżej ryzyk i wyjątkowych okoliczności, Zarząd, w oparciu o przygotowane analizy i alternatywne scenariusze działania wspomniane powyżej oraz fakt podpisania umów stabilizujących z Instytucjami Finansowymi, planowanym podpisaniem długoterminowej umowy restrukturyzacyjnej oraz szeregiem działań optymalizujących przepływy pieniężne poprzez redukcje kosztów stoi na stanowisku, iż zostały podjęte lub przygotowane wystarczające działania zapobiegawcze w celu ograniczenia wyżej wymienionych ryzyk i zapewnienia realizacji przyjętych planów Grupy”* (str. 17 dokumentu).

[...] na sformułowania zawarte w Sprawozdaniu Zarządu z działalności GA Police za 2023 r., gdzie stwierdzono m.in. że *„W pierwszych miesiącach 2024 roku trwały prace nad długoterminowym planem restrukturyzacji Grupy Azoty”*; zawarte aneksy do Porozumienia o dalszym finansowaniu Spółki *„(...) umożliwiają kontynuowanie wypracowywania długoterminowego planu restrukturyzacji Grupy Azoty”*.

Następnie w *Sprawozdaniu Zarządu z działalności za 2023 r.* stwierdzono, że w związku z niekorzystnymi warunkami zewnętrznymi działalności, Spółka podjęła działania o charakterze optymalizacyjnym (w tym takie jak wprowadzenie w spółce Centralnego systemu sterowania wydatkami, ograniczenie kosztów, odroczenie wydatków, optymalizacji zapasów, wydłużanie terminów płatności, stosowanie przedpłat w sprzedaży, weryfikacji i dostosowania harmonogramów realizowanych zadań inwestycyjnych).

[...]. Szersza komunikacja odbywała się na poziomie korporacyjnym i Zarządu Grupy Azoty S.A.

[...].

⁴³ Pismo nr DG/395/2024 z dnia 7 czerwca 2024 r.

Co do działań optymalizujących, [...].

[...].

[...].

[...].

[...].

[...].

[...].

(akta kontroli str. 184-187, 239 - dokumenty w formie elektronicznej
umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 12)

Porozumienia o Waiver

Według wyjaśnień Zarządu Spółki⁴⁴, w następstwie publikacji raportu bieżącego w dniu 15 maja 2023 r. z wybranymi szacunkowymi skonsolidowanymi wynikami finansowymi Grupy Azoty za I kwartał 2023 r., wskazującymi na znaczne spadki przychodów z działalności we wszystkich segmentach, Spółka nie wykluczała możliwości przekroczenia dopuszczalnego poziomu wskaźnika dług netto/EBITDA (tj. 3,5x lub 4,0x⁴⁵ w szczególnie uzasadnionych przypadkach) na koniec pierwszego półrocza 2023 r. Przedmiotowa informacja wiązała się z koniecznością rozpoczęcia rozmów z instytucjami finansowymi na temat zaistniałych okoliczności i przedstawienia propozycji wyjścia z problemów finansowych w Grupie Kapitałowej Grupa Azoty.

W dniu 31 sierpnia 2023 r. Grupa Azoty podpisała Pisma zmieniające i dotyczące zrzeczenia się praw (*Porozumienia o Waiver*⁴⁶) z 13 instytucjami finansowymi („Umowa Stabilizująca”): Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., Bankiem Gospodarstwa Krajowego, ING Bankiem Śląskim S.A., Santander Bankiem Polska S.A., Caixabank S.A. Oddział w Polsce, BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o., ING Commercial Finance Polska S.A., Pekao Faktoring Sp. z o.o., BNP Paribas Bankiem Polska S.A., Santander Faktoring Sp. z o.o. i Banco Santander S.A., Oddział we Frankfurcie a także z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym („Strony Finansujące”), na mocy których instytucje te zgodziły się na odstąpienie od stosowania wybranych warunków Umów o Finansowanie Grupy Azoty, z datą wejścia w życie postanowień *Porozumień o Waiver* z dniem 30 czerwca 2023 r.

W ramach *Porozumień o Waiver* Strony Finansujące zrzekły się praw wynikających z wystąpienia Przypadków Naruszenia, które mogły wystąpić na podstawie Umów o Finansowanie, m.in. w związku z przekroczeniem maksymalnych dopuszczonych poziomów wskaźnika Zadłużenia Finansowego Netto do EBITDA w dacie obliczenia przypadającej na dzień 30 czerwca 2023 r.

Jednocześnie zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z *Porozumień o Waiver*:

- W dniu 30 sierpnia 2023 r. Compo Expert Holding GmbH (spółka zależna Grupy Azoty S.A.) udzieliła gwarancji korporacyjnej dla całości zobowiązań wynikających z Umów o Finansowanie,

⁴⁴ *Ibidem*.

⁴⁵ Wskaźnik obrazuje zdolność jednostki gospodarczej do spłaty zadłużenia (zobowiązań oprocentowanych – kredytów, pożyczek, obligacji, leasingu etc. – pomniejszonych o wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) zyskiem operacyjnym. W tym konkretnym przypadku wartość tego wskaźnika oznacza, że GA Police spłaciłaby całość zadłużenia odpowiednio za 3,5 roku lub 4 lata.

⁴⁶ Z ang. *Waiver and Amendment Letters*.

- Grupa Azoty dotrzymuje na koniec każdego miesiąca kalendarzowego wskaźników: Cash Ratio (Wskaźnika Dostępnej Gotówki, tj. sumy środków pieniężnych i dostępnych limitów umów kredytowych i pożyczkowych Grupy z wyłączeniem GA Polyolefins) na poziomie min. 250 mln zł⁴⁷ oraz Liquidity Ratio (Wskaźnik Płynności, tj. sumy Cash Ratio i pozostałych niewykorzystanych limitów umów kredytowych (tzw. niepotwierdzonych) i faktoringowych Grupy z wyłączeniem GA Polyolefins) na poziomie min. 500 mln zł⁴⁸,
- Grupa Azoty dostarcza comiesięcznego Raportu Monitorującego obejmujący zrealizowane wskaźniki Cash Ratio i Liquidity Ratio – nie stwierdzono naruszeń w tym zakresie.

W dniu 25 kwietnia 2024 r. Grupa Azoty S.A. zawarła w imieniu własnym oraz wybranych pozostałych Spółek Grupy Azoty, będących stronami Umów o Finansowanie, pisma zmieniające i dotyczące zrzeczenia się praw („Porozumienia o Waiver II”) - ze Stronami Finansującymi, na mocy których instytucje te zgodziły się na odstąpienie od stosowania wybranych warunków Umów o Finansowanie Grupy Azoty, w tym wyraziły zgodę na odstąpienie od stosowania wskaźnika dług netto/EBITDA obliczanego na dzień 31 grudnia 2023 r. – a w dniu 9 września 2024 r. zgodę na odstąpienie od stosowania tego wskaźnika na dzień 30 czerwca 2024 r.

Jak wynika z wyjaśnień Zarządu Spółki⁴⁹, zawarcie *Porozumień o Waiver* w zakresie przewidywanych naruszeń Umów o Finansowanie pozwoliło na wydanie przez audytora badającego sprawozdanie finansowe Spółki za 2023 r. pozytywnej opinii o możliwości dalszego kontynuowania działalności GA Police.

[...]

(akta kontroli str. 84-187, 239 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 11)

Umowa Stabilizująca Grupy Azoty

W dniu 2 lutego 2024 r. Grupa Azoty S.A. zawarła w imieniu własnym oraz spółek z Grupy Azoty („Grupa”) będących stronami odpowiednich Umów o Finansowanie, Umowę Stabilizującą ze Stronami Finansującymi. Zawarcie Umowy Stabilizującej zapewniało utrzymanie dostępności limitów w ramach Umów o Finansowanie i niepodejmowanie przez instytucje finansujące działań mających na celu anulowanie lub zredukowanie dostępnych limitów Umów o Finansowanie, jak też niewykorzystywanie określonych praw wynikających z Umów o Finansowanie w związku z ich naruszeniem lub potencjalnym naruszeniem w okresie obowiązywania porozumienia, zawartego na okres do dnia 27 lutego 2024 r.

[...].

Według wyjaśnień Zarządu Spółki⁵⁰, powyższe ma umożliwić wypracowanie długoterminowego planu restrukturyzacji Grupy Azoty. Umowa Stabilizująca, za zgodą Instytucji Finansujących, może podlegać dalszemu przedłużeniu. Jednocześnie Grupa Azoty zobowiązała się do dostarczania określonych dokumentów dla Instytucji Finansujących, wprowadzenia ustalonych ograniczeń w dokonywaniu rozporządzeń w zakresie planowanych inwestycji, udzielanych poręczeń lub gwarancji i zaciągania zobowiązań finansowych, a także do powołania doradcy finansowego dla Instytucji Finansujących.

⁴⁷ [...].

⁴⁸ [...].

⁴⁹ Pismo nr DG/475/2024 z dnia 31 października 2024 r.

⁵⁰ Wyjaśnienia z dnia 7 czerwca 2024 r.

Jak podał dalej Zarząd Spółki, Grupa Azoty na bieżąco wypełnia wszystkie zobowiązania w zakresie obsługi i spłaty zobowiązań wynikających z Umów o Finansowanie, a dostępne limity tych umów zapewniają płynność oraz bezpieczeństwo finansowania Grupy Azoty i jej zobowiązań wobec dostawców i ciągłość działalności.

W dniach: 29 lutego 2024 r., 27 marca 2024 r., 25 kwietnia 2024 r., 29 maja 2024 r., 31 lipca 2024 r. oraz 11 października 2024 r. Grupa Azoty S.A. zawarła w imieniu własnym oraz spółek z Grupy Azoty, będących stronami odpowiednich Umów o Finansowanie, Umowy Zmieniające („Aneksy do STA”) do Umowy Zmieniającej zawartej w dniu 2 lutego 2024 r. – zapewniające dalsze utrzymanie limitów w ramach Umów o finansowanie do dnia 29 listopada 2024 r. W dniu 29 listopada 2024 r. został podpisany kolejny Aneks do STA z okresem obowiązywania do dnia 31 marca 2025 r.⁵¹

Jak wyjaśnił Zarząd Spółki⁵², zawarcie Aneksów do STA zapewnia dalsze utrzymanie dostępności limitów w ramach Umów o Finansowanie i niepodejmowanie przez Instytucje Finansujące działań mających na celu anulowanie lub zredukowanie dostępnych limitów Umów o Finansowanie jak również niewykorzystywanie określonych praw wynikających z Umów o Finansowanie w związku z ich naruszeniem lub potencjalnym naruszeniem w okresie obowiązywania Porozumienia.

Jak podał dalej Zarząd Spółki, prowadzone były dalsze negocjacje z Instytucjami Finansującymi w celu wypracowania, najszybciej jak to będzie możliwe, wzajemnie satysfakcjonującego rozwiązania umożliwiającego Grupie prowadzenie działalności i wykonywanie zobowiązań wynikających z Umów zgodnie z ich warunkami, również w kolejnych okresach, z zastrzeżeniem takich zmian, jakie Instytucje Finansujące uznają za wymagane lub pożądane biorąc pod uwagę zmianę okoliczności, w jakich Grupa obecnie prowadzi działalność i w jakich będzie prowadzić działalność w nadchodzących latach oraz odzwierciedlając wynikający z tego zmieniony profil ryzyka Grupy, Spółki i jej spółek zależnych.

(akta kontroli str. 84-187, 239 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 11)

Wpływ na wyniki GA Police aktualizacji Modelu finansowego spółki stowarzyszonej GA Polyolefins

Największy wpływ na wynik netto GA Police w 2023 r. miały przede wszystkim odpisy związane ze spółką stowarzyszoną GA Polyolefins, których łączny, negatywny efekt niepieniężny ujęty w księgach rachunkowych roku 2023 wyniósł 933 596 tys. zł, w tym:

- odpis na akcje GA Polyolefins – 503 261 tys. zł,
- aktualizacja wyceny opcji put i opcji call dla Akcjonariuszy GA Polyolefins – 175 066 tys. zł,
- odpis z tytułu szacowanej straty na pożyczkach udzielonych GA Polyolefins – 192 593 tys. zł,
- wycena pożyczek w zamortyzowanym koszcie udzielonych GA Polyolefins – 7 342 tys. zł,
- oraz rozpoznanie zobowiązania wynikającego z mechanizmu stabilizacji rentowności dla Współsponsorów określonego w Umowie Akcjonariuszy GA Polyolefins – 55 334 tys. zł.

⁵¹ Por. <https://grupaazoty.com/aktualnosci/grupa-azoty-wynegocjowala-z-instytucjami-finansujacymi-porozumienie-do-konca-i-kwartalu-2025-pod-warunkiem-okresowego-uzyskiwania-potwierdzen-od-instytucji-finansujacych> (dostęp: 16 stycznia 2025 r.).

⁵² Wyjaśnienia z dnia 7 czerwca 2024 r.

Test na utratę wartości pozostałych aktywów Spółki

W związku z identyfikacją przesłanek do testu na dzień 31 grudnia 2023 r. Spółka przeprowadziła test na utratę wartości aktywów w dwóch wyodrębnionych ośrodkach wypracowujących środki pieniężne (OWŚP), tj. OWŚP Nawozy oraz OWŚP Pigmenty. Zidentyfikowano niedobór szacowanej wartości odzyskiwalnej w stosunku do wartości księgowej majątku w OWŚP Nawozy i w związku z powyższym podjęto decyzję o utworzeniu odpisów aktualizujących w wysokości 147 552 tys. zł – co z kolei wpłynęło na obniżenie wyniku EBIT Spółki za 2023 r., który ostatecznie ukształtował się na poziomie minus 338 671 tys. zł, w tym został obniżony odpisem.

Na dokonanie odpisu w OWŚP Nawozy wpłynęło przede wszystkim pogorszenie długoterminowych prognoz rynkowych i prognoz przyszłych przepływów pieniężnych, w szczególności w zakresie produktów azotowych przeznaczonych do zastosowań technicznych.

(akta kontroli str. 84-187, 239 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 11 oraz Pismo nr 12)

Na dzień 31 grudnia 2023 r. łączna wartość straty netto bieżącego okresu oraz straty z lat ubiegłych (1 298 299 tys. zł) przekroczyła określoną w Kodeksie spółek handlowych w art. 397 sumę kapitałów zapasowego, rezerwowego oraz 1/3 kapitału zakładowego (1/3 kapitału zakładowego – 413 919 tys. zł, kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej – 4 639 tys. zł, kapitał zapasowy – 636 514 tys. zł, kapitał rezerwowy – 67 185 tys. zł, łącznie – 1 122 257 tys. zł) – co obligowało Zarząd Spółki do niezwłocznego zwołania Walnego Zgromadzenia celem powzięcia uchwały dotyczącej dalszego istnienia Spółki. Uchwała taka (nr 27 ZWZ) została podjęta w dniu 21 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 8-10, 34- dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 1, podfolder: Sprawozdania_Zarządu)

2024 rok (III kwartał)

Wg stanu na koniec III kw. 2024 r. Spółka odnotowała ujemny EBIT w wysokości (-) 119,6 mln zł ([...], a EBIT za III kwartał 2023 r. wyniósł (-) 188 mln zł) oraz ujemny wynik EBITDA w wysokości (-) 24,6 mln zł ([...], wykonanie za III kwartał 2023 r. (-) 89 mln zł). Strata netto wyniosła (-) 83,9 mln zł ([...] i wykonaniu za III kwartał 2023 r. (-) 156 mln zł).

Łączne przychody ze sprzedaży na koniec III kwartału 2024 r. wyniosły 1 877 mln zł i były [...] jak i do analogicznego okresu roku ubiegłego (2 247 mln zł). Odnotowano spadek przychodów w porównaniu z rokiem ubiegłym głównie na skutek znacznie niższych cen sprzedaży (przy jednoczesnym wzroście wolumenów, jednak z mniejszym wpływem niż zmiana cen). [...].

Koszt własny sprzedaży ukształtował się na poziomie 2 002 mln zł i był [...] oraz wykonania za III kwartał 2023 r. (2 514 mln zł). [...].

Ceny zużycia surowców były zbliżone do [...], w odniesieniu zaś do III kwartału 2023 r. ceny surowców uległy znacznemu obniżeniu, w tym cena gazu o 28%.

Jak wynikało ze sprawozdania Spółki za III kwartały 2024 r., rynek w dalszym ciągu pozostawał pod wpływem niekorzystnej koniunktury, co przy istotnym spadku cen produktów oraz osłabieniu popytu skutkowało brakiem możliwości wypracowania dodatnich wyników EBIT jednostek biznesowych.

Kształtowanie się wybranych wskaźników finansowo-ekonomicznych w latach 2019-2024 (I poł.)

Wskaźniki płynności

Wskaźnik płynności bieżącej⁵³ uległ pogorszeniu z poziomu 0,9 na koniec 2019 r. do poziomu 0,5 na koniec 2023 r. i 0,4 na koniec I poł. 2024 r.

Wskaźnik płynności szybkiej⁵⁴ z poziomu 0,4 na koniec 2019 r. obniżył się do poziomu 0,3 na koniec 2023 r. i I poł. 2024 r., a wskaźnik płynności gotówkowej⁵⁵ – z poziomu 0,05 na koniec 2019 r. spadł do poziomu 0,01 na koniec 2023 r. i 0,03 na koniec I poł. 2024 r.

Wskaźniki rentowności

Wskaźniki rentowności także uległy pogorszeniu - wskaźnik rentowności kapitału własnego ROE⁵⁶ z poziomu 5% na koniec 2019 r. do poziomu (-) 186% na koniec 2023 r. i (-)17% na koniec I poł. 2024 r.; wskaźnik rentowności aktywów ROA⁵⁷ wyniósł 2% na koniec 2019 r. i (-)38% w 2023 r. oraz (-)3% na koniec I poł. 2024 r., a wskaźnik rentowności sprzedaży ROS⁵⁸ z poziomu 3% w 2019 r. spadł do poziomu (-)41% w 2023 r. i (-)7% na koniec I poł. 2024 r.

Wskaźnik sprawności działania/zarządzania

Wskaźnik cyklu regulowania należności w dniach⁵⁹ kształtował się w badanym okresie następująco: 31 w 2019 r.; 32 w 2020 r.; 46 w 2021 r.; 34 w 2022 r.; 30,1 w 2023 r. i 32,0 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik cyklu obrotu zapasami w dniach⁶⁰ kształtował się w badanym okresie następująco: 43 w 2019 r.; 46 w 2020 r.; 40 w 2021 r.; 44 w 2022 r.; 57 w 2023 r. i 52 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik obrotu majątkiem trwałym⁶¹ kształtował się w badanym okresie następująco: 1,8 w 2019 r.; 1,7 w 2020 r.; 2,1 w 2021 r.; 3,5 w 2022 r.; 2,1 w 2023 r. i 1,0 w pierwszej połowie 2024 r.

Wskaźnik wydajności pracy

Wskaźnik wydajności pracy⁶² kształtował się w badanym okresie następująco: 961 w 2019 r.; 952 w 2020 r.; 1 275 w 2021 r.; 2 118 w 2022 r.; 1 163 w 2023 r. [...].

Wskaźnik wypłacalności

Wskaźnik ogólnego zadłużenia⁶³ kształtował się w badanym okresie następująco: 0,51 w 2019 r.; 0,48 w 2020 r.; 0,54 w 2021 r.; 0,57 w 2022 r.; 0,80 w 2023 r. i 0,82 w pierwszej połowie 2024 r.

⁵³ CR z ang. *Current Ratio* (aktywa bieżące / zobowiązania bieżące). Pożądane wartości wskaźnika to: 1,2 – 2,0.

⁵⁴ QR z ang. *Quick Ratio*. (Aktywa bieżące - Zapasy - Rozliczenia międzyokresowe) / Pasywa bieżące. Pożądane wartości wskaźnika to: 0,8 – 1,2.

⁵⁵ C_{SH}R z ang. *Cash Ratio*. Środki pieniężne / Pasywa bieżące. Pożądane wartości wskaźnika to: 0,1 – 0,3.

⁵⁶ Z ang. *Return on Equity*; Wynik finansowy netto × 100% / Kapitał własny. Dla wskaźników rentowności nie istnieją specyficzne normy, jednakże nie powinny przyjmować one wartości niedodatnich.

⁵⁷ Z ang. *Return on Assets*; Wynik finansowy netto × 100% / Aktywa ogółem.

⁵⁸ Z ang. *Return on Sales*; Wynik finansowy netto × 100% / Przychody ze sprzedaży.

⁵⁹ DSO (z ang. *Days Sales Outstanding*). Przeciętny stan należności / Przychody ze sprzedaży * liczba dni badanego okresu. Pożądane wartości wskaźnika to 37 - 52 dni.

⁶⁰ DSI z ang. *Days Sales of Inventory*. Przeciętny stan zapasów / Przychody ze sprzedaży * liczba dni badanego okresu. Pożądane wartości wskaźnika to 37 - 52 dni.

⁶¹ Przychody ze sprzedaży / Średni stan środków trwałych. Pożądana wartość wskaźnika to ok. 1.6.

⁶² Przychody ze sprzedaży / Średnia liczba zatrudnionych (mln PLN/osobę). Przedsiębiorstwo powinno dążyć do maksymalizacji wartości tego wskaźnika.

⁶³ DR z ang. *Debt Ratio*. Zobowiązania ogółem / Aktywa ogółem. Pożądane wartości wskaźnika to: 0,57 - 0,67.

Wskaźnik zadłużenia długoterminowego⁶⁴ kształtował się w badanym okresie następująco: 0,41 w 2019 r.; 0,41 w 2020 r.; 0,30 w 2021 r.; 0,37 w 2022 r.; 0,75 w 2023 r. i 0,97 w pierwszej połowie 2024 r.

Reguły bilansowe

Złota reguła bilansowa⁶⁵ kształtowała się w badanym okresie następująco: 0,7 w latach 2019-2022 oraz 0,3 w latach 2023-2024 (I poł.).

Srebrna reguła bilansowa⁶⁶ kształtowała się w badanym okresie następująco: 0,9 w latach 2019-2022 oraz 0,5 w latach 2023-2024 (I poł.).

(akta kontroli str. 250-255, 270 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 17)

Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki

Zgodnie z § 28 ust. 1 pkt 2 Statutu Spółki⁶⁷ zasady kształtowania wynagrodzeń poszczególnych członków Zarządu Spółki ustalało Walne Zgromadzenie – z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. *o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*⁶⁸, a wysokość tego wynagrodzenia – Rada Nadzorcza.

Zbadano poprawność ustalenia miesięcznego wynagrodzenia stałego dla wybranych Członków Zarządu Spółki w latach 2019-2023, i tak: w 2019 r. wynosiło ono kwotę [...], a w latach 2020-2023 wynosiło [...]. Nie stwierdzono nieprawidłowości⁶⁹.

Zbadano także poprawność wypłaty zmiennej części wynagrodzenia dwóm wybranym Członkom Zarządu w latach 2019-2023 (przy czym zmienna część wynagrodzenia Spółka wypłaciła w 2020 r. (za 2019 r.), w 2022 r. (za 2021 r.) oraz w 2023 r. (za 2022 r.). Spółka wypłaciła następujące kwoty: w 2020 r. – 503,7 tys. zł i 352,5 tys. zł; w 2022 r. – 353,7 tys. zł i 320,0 tys. zł; w 2023 r. – 528,5 tys. zł i 528,5 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 217)

Polityka surowcowa (zakupy wybranych surowców)

Zakupy gazu

[...].

Gaz wysokometanowy odbierany był w oparciu o Umowę Ramową i Kontrakty Indywidualne z Orlen S.A. (dawniej Polskim Koncernem Naftowym Orlen S.A.⁷⁰, który z kolei przejął prawa i obowiązki Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.⁷¹). Bezterminowa i wielostronna Umowa Ramowa [...] z dnia 13

⁶⁴ Zobowiązania długoterminowe / Kapitał własny. Przekroczenie wartości 1,0 przedsiębiorstwo uważa się za silnie zadłużone.

⁶⁵ Kapitał własny / Aktywa trwałe. Pożądana wartość nie powinna być mniejsza niż 1,0.

⁶⁶ (Kapitał własny + Długoterminowe zobowiązania) / Aktywa trwałe. Pożądana wartość nie powinna być mniejsza niż 1,0.

⁶⁷ Tekst jednolity przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej Spółki z dnia 16 stycznia 2020 r.

⁶⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm.

⁶⁹ W okresie objętym kontrolą na podstawie przepisów ustaw o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na dany rok podstawę wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907), stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r. wynoszące 4 403,78 zł (Dz. Urz.GUS.2017.3). Odpowiednio ustawy szczególnych rozwiązanych służących realizacji ustawy budżetowej na: 2019 r. (ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. – Dz. U. poz. 2435 ze zm.), 2020 r. (ustawa z dnia 20 lutego 2020 r. – Dz. U. poz. 278), na 2021 r. (ustawa z dnia 19 listopada 2020 r., Dz. U. poz. 2400), 2022 r. (ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r., Dz. U. poz. 2445, ze zm.), 2023 r. (ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r., Dz.U. poz. 2666) oraz 2024 r. (ustawa z dnia 16 stycznia 2024 r.- Dz. U. poz. 123, ze zm.).

⁷⁰ Do dnia 3 lipca 2023 r. Polski Koncern Naftowy Orlen S.A.

⁷¹ W wyniku przejęcia tej spółki przez Orlen S.A. w dniu 2 listopada 2022 r. Dalej także: PGNiG/Orlen.

kwietnia 2016 r. (UR) regulowała zasady ogólne zawierania, realizacji, zmian czy wypowiedzania kontraktów. Kontrakty indywidualne określały szczegółowo kwestie handlowe dostaw.

Zarówno zapisy UR jak i wszystkie Kontrakty Indywidualne (KI) były negocjowane wspólnie dla wszystkich spółek przez Zespół gazowy. Zawierają identyczne warunki handlowe i gwarantują dostawy do 100% potrzeb spółek Grupy Azoty.

W przypadku GA Police Kontrakt Indywidualny [...] do Umowy Ramowej [...] z dnia 13 kwietnia 2016 r. został zawarty 21 czerwca 2017 r. i obowiązywał do 30 września 2022 r. Następnie został przedłużony o rok – do 30 września 2023 r. Kolejne negocjacje z Orlenem S.A. odbyły się w 2023 r. i zakończyły się podpisaniem w dniu 20 czerwca 2023 r. nowego KI [...] z okresem obowiązywania do 30 września 2027 r.

[...].

[...].

[...].

[...].

[...].

[...].

W 2023 r. po ustanowieniu przez rynek w styczniu maksimum cenowego, przeprowadzono szereg dodatkowych analiz w tym fundamentalnych i technicznych i z wysokim prawdopodobieństwem zidentyfikowano średnioterminowy trend spadkowy. [...].

[...].

[...].

[...].

(akta kontroli str. 112-122, 128 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 7 cz. 01)

Zakupy energii elektrycznej

[...].

Struktura źródeł dostaw energii elektrycznej była dywersyfikowana pod względem podmiotowym oraz horyzontu kontraktowania. [...]. W wyniku tych postępowań zawierane były porozumienia transakcyjne (umowy wykonawcze) do umów ramowych, definiujące w szczególności określony poziom ilości energii oraz marżę sprzedawcy (w ramach tzw. mechanizmu transzowego). [...].

[...].

[...].

[...].

NIK szczegółowo zbadała postępowania przetargowe na zakup energii w wielkości [...] w 2019 r. oraz [...] w 2022 r.

W ramach zbadanych postępowań o udzielenie zamówienia, zakupy energii elektrycznej dokonywane były z uwzględnieniem kryterium najbardziej optymalnego wyboru pod względem kosztów zakupu. Z uwagi na fakt, że energia elektryczna była towarem jednorodnym, nie występowały kryteria jakościowe w odniesieniu do przedmiotu zamówienia (towaru).

(akta kontroli str. 112-122, 128 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 7 cz. 03)

[...]- NIK zbadała także sposób kontraktacji zakupu energii elektrycznej we wszystkich umowach zawartych przez Spółkę w tym zakresie z terminem dostaw w 2023 r.

Spółka w 2023 r. zakupiła energię elektryczną w całkowitym wolumenie [...], której koszt zakupu wyniósł [...]. Przedmiotowe dane ilościowo-kosztowe dotyczą tzw. energii czarnej, tj. bez kosztów certyfikatów dla energii zakupionej na odsprzedaż, akcyzy i kosztu przesyłu. Skalkulowany w oparciu o powyższe dane średni koszt zakupu wyniósł w 2023 roku [...].

[...].

[...].

[...].

Jak dalej wynika z wyjaśnień Zarządu Spółki⁷², uzasadnieniem dla zakupu energii w 2023 r. były poziomy planowanej produkcji, które w momencie zawierania porozumień transakcyjnych (PT/kontrakty) były adekwatne, a decyzje co do kontraktowania planowanych wolumenów energii zabezpieczały wolumen zapotrzebowania zgodny z ówczesnie aktualnym planem oraz [...].

Decyzje o zabezpieczeniu ceny energii w ramach zawartych kontraktów były każdorazowo podejmowane na podstawie bieżących analiz rynkowych i informacji o planowanym zapotrzebowaniu Spółki na energię. Zarząd Spółki wskazał⁷³, że decyzje o zabezpieczeniu ceny energii na 2023 r. były podejmowane w 2022 r. w bardzo zmiennych warunkach mikrootoczenia oraz napiętej sytuacji na świecie spowodowanej agresją Rosji na Ukrainę i sankcjami nałożonymi na Rosję w zakresie dostaw surowców energetycznych, co wywołało gwałtowny wzrost cen energii elektrycznej na rynku. W związku z tym w celu mitygacji przedmiotowego ryzyka wzrostu ceny, dokonano zabezpieczenia jej poziomu w oparciu o [...].

NIK szczegółowo zbadała kontraktację zakupu energii przez Spółkę w odniesieniu do mandatów transakcyjnych realizowanych w okresie wrzesień-październik 2022 r. – [...].

W okresie wrzesień-październik 2022 r. Spółka posiadała dwa kontrakty ([...] oraz [...]) zabezpieczone wystawionymi łącznie sześcioma mandatami transzowymi o wolumenie energii [...]. [...]. Z kolei średnioważone ceny z notowań sierpniowych i październikowych dla indeksu [...].

Jak wynika z wyjaśnień Zarządu Spółki⁷⁴, ze względu na fluktuację poziomu zapotrzebowania na energię elektryczną prognozowanego przez Jednostki Produkcyjne GA Police oraz trudną sytuację ekonomiczną, w jakiej znalazła się Spółka, podjęte zostały działania optymalizujące realizację kontraktów zawartych na rok 2023. [...].

[...]

.

(akta kontroli str. 258-262, 265-269, 270 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 18 oraz Pismo nr 19)

Sprzedaż poniżej Technicznego Kosztu Wytworzenia (TKW)

[...].

⁷² *Ibidem.*

⁷³ *Ibidem.*

⁷⁴ Wyjaśnienia z dnia 14 listopada 2024 r.

[...].
[...].
[...].
[...].
[...].
[...].
[...].
[...].

(akta kontroli: 278-285, 286 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 20)

Wydatki na Badania i Rozwój

W latach 2018-2024 (do końca września) Spółka planowała uruchomić łącznie 58 projektów badawczo-rozwojowych (w tym trzy projekty w obszarze energetyki, 5 w obszarze infrastruktury, jeden w obszarze prac laboratoryjnych, 19 w obszarze nawozowym, dziewięć w obszarze nitro, 12 w obszarze pigmenty oraz dziewięć we wspólnych wyżej wymienionych obszarach) o [...].

Według stanu na koniec III kwartału 2024 r. zakończonych zostało 26 projektów, 11 projektów było nadal w realizacji, a 21 projektów nie zostało w tym okresie uruchomionych – [...].

Według stanu na koniec września 2024 r. 15 projektów zostało zrealizowanych ([...]) - w tym jeden z obszaru energetyki, jeden z obszaru prac laboratoryjnych, pięć z obszaru nawozowego, jeden z obszaru nitro, cztery z obszaru pigmentów oraz trzy z obszarów wspólnych). [...].

NIK szczegółowo zbadała wydatki na doktoraty wdrożeniowe. [...]. Spółka podpisała w sumie dziewięć umów w zakresie realizacji prac badawczo-rozwojowych w ramach opracowywanych przez pracowników Spółki prac doktorskich. Podstawą do uruchomienia danego projektu (podpisania umowy z pracownikiem Spółki) była pozytywna rekomendacja wydana przez uczelnię doktoranta oraz pozytywna ocena Spółki. Obniżenie wydatków na te prace wynikał z faktu, że pracownicy Spółki wykonali prace badawcze we własnym zakresie, bez ponoszenia kosztów zewnętrznych. [...].

(akta kontroli: 258-262, 270 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 18)

Wydatki na sponsoring

W latach 2019-2023 Spółka wydatkowała łącznie [...] na usługi w zakresie budowania pozytywnego wizerunku Spółki (w tym na sponsoring i działania promocyjne).

Zbadano wydatki na sponsoring sportu wyczynowego w łącznej kwocie [...] ([...] wydatków na public relations) które poniosła Spółka w okresie objętym kontrolą.

W okresie objętym kontrolą w Spółce obowiązywały *Zasady prowadzenia działalności sponsoringowej przez spółki z Grupy Kapitałowej Grupa Azoty*, regulujące sposób postępowania przy zawieraniu, monitorowaniu, przedłużaniu lub rozwiązywaniu umów sponsoringowych, których stroną była GA Police.

W okresie objętym kontrolą Spółka zawarła i realizowała [...]z podmiotami ze sfery sportu zawodowego: Pogonią Szczecin S.A. oraz Klubem Piłki Siatkowej Chemik Police S.A. – [...].

Umowa z Pogonią Szczecin S.A. [...] w związku z wprowadzeniem stanu pandemii COVID-19, co spowodowało [...] – co w konsekwencji uniemożliwiało spełnienie części usług promocyjno-reklamowych w ramach obowiązującej umowy. [...].

W okresie objętym kontrolą Spółka zawarła w sumie [...] reklamowych z Chemik Police S.A. o wartości netto [...]. W wyniku aneksowania umów ostatecznie Spółka wydatkowała kwotę [...] – obniżono wynagrodzenie w kwocie [...] za okres kwiecień-maj 2020 r. w związku z wprowadzeniem stanu pandemii COVID-19, co w konsekwencji uniemożliwiało spełnienie części usług promocyjno-reklamowych w ramach obowiązującej umowy oraz zwiększono wartość umowy o [...] w okresie sierpień-listopad 2022 r. z tytułu [...].

Szczegółowo zbadano zawarcie oraz realizację umowy w 2019 r. o wartości netto [...]. Nie stwierdzono naruszenia wyżej wymienionych Zasad. Zgodnie z wynikami badania efektywności sponsoringu Grupy Azoty – indywidualnym raportem rocznym za 2019 r. odnośnie klubu Chemik Police S.A. stwierdzono, że w analizowanym okresie Chemik Police S.A. wygenerował [...] ekspozycje marek należących do Grupy Azoty o łącznej wartości [...] – najbardziej efektywnym źródłem uzyskanego ekwiwalentu reklamowego był portal sportowefakty.pl, [...].

Po dniu 31 grudnia 2023 r. Spółka nie posiadała obowiązujących umów sponsoringowych z podmiotami ze sfery sportu wyczynowego.

(akta kontroli: 129-134, 138 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 7 cz. 02)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zarząd Spółki nie doprowadził do opracowania i zatwierdzenia programu restrukturyzacji Spółki, czym nie dopełnił obowiązku określonego wytycznymi Prezesa Rady Ministrów w zakresie sporządzania przez spółki z udziałem Skarbu Państwa sprawozdania finansowego za 2023 r.⁷⁵

W ocenie NIK Zarząd powinien w szczególności opracować programu restrukturyzacji w 2023 r. [...].

[...].
[...].
[...].
[...].
[...].
[...].
[...].

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie brak opracowania i wdrożenia programu restrukturyzacji Spółki w latach 2023-2024, a w szczególności w 2023 r, [...].

[...].

⁷⁵ Wytyczne dla spółek z udziałem Skarbu Państwa sporządzających sprawozdanie finansowe za rok 2023 – zatwierdzone przez Prezesa Rady Ministrów we wrześniu 2023 r.

[...].

4. Nadzór właścicielski

[...].

[...].

GA Police wykonywała nadzór właścicielski w opisany wyżej sposób [...] w szczególności poprzez podejmowanie uchwał przez Zgromadzenia Wspólników spółek zależnych Grupy Kapitałowej GA Police: zatwierdzających sprawozdania finansowe oraz zarządów tych spółek za dany rok obrotowy, udzielających absolutorium poszczególnym członkom zarządów oraz rad nadzorczych tych spółek oraz wyrażając zgodę na rozporządzanie składnikami majątku tych spółek⁷⁶.

Odnosnie nadzoru określonego w [...] stwierdzono m.in., że:

W spółce **Grupa Azoty Police Serwis Sp. z o.o.** w dniu 14 lutego 2023 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników tej spółki, które zatwierdziło Program Naprawczy spółki. Program Naprawczy wdrożono w konsekwencji wystąpienia przesłanek z art. 233 ksh. W dniu 30 marca 2023 r. Biegły Rewident prowadzący badanie Sprawozdania Finansowego spółki za 2022 r. wydał opinię i przedłożył ją Zarządowi spółki. W dniu 3 kwietnia 2023 r. Zarząd spółki zwrócił się do Zgromadzenia Wspólników, o zwołanie Nadzwyczajnego Zgromadzenia, w celu podjęcia uchwały o dalszym istnieniu spółki, w związku z wystąpieniem przesłanek wskazanych w art. 233 ksh. W dniu 15 czerwca 2023 r. odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki, które zatwierdziło sprawozdania za 2022 r., oraz udzieliło absolutorium wszystkim członkom organów spółki.

W dniu 22 sierpnia 2023 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 9 618,5 tys. zł do kwoty 21 426 tys. zł, tj. o kwotę 11 807,5 tys. zł poprzez ustanowienie 23 615 nowych udziałów. Nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym, tj. 23 615 udziałów o łącznej wartości 11 807,5 tys. zł objął dotychczasowy Wspólnik - Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. pokrywając je w całości wkładem niepieniężnym (aportem) w postaci prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz prawa własności o wartości 11 807,836 tys. zł.

W spółce **Grupa Azoty Transtech Sp. z o.o.** w dniu 22 sierpnia 2023 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 9 783 tys. zł do kwoty 18 102 tys. zł, tj. o kwotę 8 319 tys. zł, poprzez ustanowienie 166 380 nowych udziałów. Nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym, tj. 166 380 udziałów o łącznej wartości 8 319 tys. zł objął dotychczasowy Wspólnik - Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. pokrywając je w całości wkładem niepieniężnym (aportem) w postaci prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz prawa własności o wartości 8 319,021 tys. zł. W dniu 20 grudnia 2023 r. udziałowiec – GA Police złożył oświadczenie o objęciu nowych udziałów. W dniu 20 grudnia 2023 r. GA Police zawarła ze spółką Umowę przeniesienia i ustanowienia służebności gruntowej.

W spółce **Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o.** w dniu 27 września 2023 r. osiągnięto kolejny kamień milowy w realizacji projektu „Budowa nabrzeża ciężkiego w Porcie Police” – została podpisana umowa na opracowanie dokumentacji projektowej na roboty budowlane dla projektu pn. „Budowa nabrzeża ciężkiego w Porcie Police”. Wykonawcą tego zadania jest firma Antea Polska S.A. Celem

⁷⁶ Na podstawie przeglądu analitycznego przedłożonych protokołów z Walnych Zgromadzeń spółek zależnych GA Police.

inwestycji jest zwiększenie potencjału Portu Morskiego Police pod kątem ilości przeładowywanych ładunków oraz powierzchni składowych. Zadanie obejmuje swoim zakresem budowę nabrzeża ciężkiego (uniwersalnego) o długości min. 465 m, na południe od istniejącego terminalu morskiego w Porcie Morskim w Policach. Projektowane nabrzeże stanowić winno przedłużenie istniejącego obecnie nabrzeża terminalu morskiego i umożliwiać cumowanie statków pełnomorskich, w efekcie czego nastąpi rozszerzenie oferty usługowej Portu poprzez zwiększoną ilość przeładunków oraz dzierżawę na terenach inwestycyjnych.

Drugą istotną inwestycję spółki stanowi „Budowa stacji kolejowej „Port Police” wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w ramach budowy linii kolejowej nr 437 do Portu Morskiego Police”. W październiku 2023 r. spółka otrzymała od Wykonawcy Studium Wykonalności wraz z Analizą Kosztów i Korzyści. W tym samym miesiącu nastąpiły: uprawomocnienie się Decyzji Starosty Polickiego o wyłączeniu gruntów z produkcji rolnej w zakresie realizacji dokumentacji projektowej dla budowy Stacji kolejowej Port Police oraz kolejne kroki postępowania administracyjnego prowadzonego przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki. W grudniu 2023 roku uzyskano ostateczność kompletu Decyzji (pozwoleń na budowę).

(akta kontroli: 50-54, 64 - dokumenty w formie elektronicznej umieszczone na płycie CD: folder: Pismo nr 4)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka sprawowała nadzór nad spółkami zależnymi z Grupy Kapitałowej GA Police w sposób określony w *Zasadach nadzoru właścicielskiego*, głównie wykonując przysługujące Spółce prawa z udziałów w tych spółkach.

Osiągane wyniki przez spółki zależne GA Police nie miały większego wpływu na sytuację finansowo-ekonomiczną Spółki w okresie objętym kontrolą.

IV. Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o *NIK*, przedstawia następujący wniosek:

Wniosek

Zintensyfikowanie działań w celu opracowania kompleksowego programu restrukturyzacji Spółki z uwzględnieniem planu naprawczego w Projekcie *Polimery Police*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 27 lutego 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Kontroler
Wojciech Żukowski
główny specjalista kp.

Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora Jakub Niemczyk

/ - /

.....
podpis

/ - /

.....
podpis